

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 kosara,
Egy hónap ..... 2 kosara

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 kosara,
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSRE:

8-hatásos péld. sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, február 11.

Bukovinát a Szucsaváig megtisztítottuk az ellenségtől.

Budapest, február 10. (Hivatalos.) Lengyelországban és Nyugat-Galiciában általános helyzet nem változott.

Kárpátokban a harcok tovább folynak.

Bukovinát egészen Szucsava folyóig megtisztítottuk ellenségtől, mely némely helyen menekülésszerűen visszavonul. Lakosság előrenyomuló csapatainkat leirhatatlan örömmel üdvözl. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Egyes csatározások a két óriás harcvonalon.

Berlin, február 10. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

Csapatainknak az Argonneokban a Vogezek nyugati lejtőjén Bandedaptnál és a hirzbachi erdőben elért kisebb sikerein kívül nincs jelenteni való.

Keleti hadszintér:

Keletporoszországi határon folyó egyes külön ütközetek, itt-ott nagyobb terjedelmű harcokká fejlődnek ki. Lefolyásuk mindenütt normális.

Lengyelországban Visztulától jobbra és balra változás nem állott be. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Olaszország semlegessége a békeközvetítés érdekében.

Róma. A Tribunában Gandolfi képviselő Olaszország álláspontjáról hosszabb cikket ír és azt állapítja meg, hogy Olaszország április végéig okvetlenül semleges marad, addig pedig a küzdőfelek egyike, vagy másika okvetlenül fölénybe jut. Akkor azután Olaszország lesz hivatva a békeközvetítésre. (Táviroda.)

Közös érdekek.

Arad, február 10.

Az osztrák kormány tagjai, előadókkal egyetemben Budapestre jöttek, a hol magyar kollegáikkal tárgyalásokat folytatnak. Most, háboru idején nincs idő arra, hogy hiusági kérdéseket bolygassanak és kár szót vesztegetni arra, hogy a budapesti közös minisztertanács egyszerű fölváltója, szokásos helycseréje a bécsi hasonló konferenciáknak, vagy pedig olyasmit jelent, hogy Budapest a monarchia sulypontja. Nekünk, magyaroknak ilyesmi eszünkbe se jut és esodálnók, ha Ausztriában a háboru alatt e miatt féltékenykedés lepné el a sziveket.

És ha valaha tere volt a versengésnek, hogy a két állam közül melyiknek van több haszna és előnye a dualizmusból, azokra most visszaemlékezni is kár. A harcokban annyira egygyé olvadt a monarchia fegyveres ereje, hogy el se tűnődik senki se azon: a magyar honvéd veri vissza Ausztria büszke vára, Przemysl közeléből az oroszokat és osztrák Landwehrek segítettek a magyar Kárpátokat megtisztogatni. Es mihelyt a zászló alatt egygyé lett, a polgári életben is szeretetben, őszinte megértésben egyesült az osztrák és magyar.

A budapesti közös minisztertanácson is a két kormány szolidaritását kifejező ügyek kerültek megbeszélés alá. A háboru gondjai közül immár kisebb az, amely csapatainkat kíséri. Azok után a győzelmek után, amelylyel a duklai szorosnál az oroszok kétségbeesett, kancsukával és a front mögötti gépfegyverekkel hajszolt támadását visszavertük és amelyek Bukovinának küszöbön álló teljes visszaszerezését jelentik, nem lehet kétségünk a hadjárat további sorsa felől.

A nagyobb gondot igénylő feladat most az, hogy a háboru alatt az ország zavartalan élelmezését, minden szükségességgel való ellátását biztosítsuk.

Ebben a dologban pedig teljesen egyek Magyarország érdekei Ausztriával. Máskor, amikor sziámi ikreknek ábrázolták Ausztriát és Magyarországot, még el lehetett képzelni, hogy az egyik jóllakjék, amíg a másik koplal. Most azonban a monarchia a valóságban egy testet és egy lelket jelent; amikor közös ellenség ellen harcol, s a mikor nem csupán a harmezők vitézségét, de az ország belső ellentálló erejét kell kimutatnia, egészen egyek az érdekek. Magyarországra nézve nem jelentenének hasznat a tömött éléskamarák, ha Ausztria éhínsége miatt a monarchia kényszerhelyzetbe kerülne.

Magyarország, a buza-termő állam, kétségkívül abba a helyzetben van, hogy nemesak a maga szükségleteit elégíti ki, de a fölöslegében Ausztriát is részesítheti. Békés időkben a kereskedelem végezte ezt az elosztást; most az osztrák kormány, a mely a gabonabevásárlás ügyét a kezébe vette, akar gondoskodni arról, hogy a fölös magyar gabonakészletek — megfelelő ellenérték mellett, — Ausztriába jussanak.

A magyar kormány, mihelyt tudatában van annak, hogy Magyarországnak a maga szükségletein túl megfelelő készletei vannak, bizonyára a legteljesebb testvériséggel segít ezt a kérdést megoldani, a melylyel a háboru egyik komoly nehézségén jutunk túl.

... Mi pedig majd valamikor évek múlva, ha újra idő lesz a testvéri civódásra, fogjuk a zsörtölődésre.

hajló osztrákokat emlékeztetni arra, a mit a háboru alatt Magyarország nyújtott Ausztriának: a magyar honvédeket, a limanowai huszárokat és a magyar buzát.

Tilos a háboruról beszélni.

(Orosz zsarnokság Bukovinában. — Halálra korbácsolták egy román újság miatt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 10.

A bukaresti lapok élénken foglalkoznak a legutóbbi bukovinai eseményekkel, de különösen szenvedélyesen kommentálják Bobrinski gróf legutóbbi nyelvrendeletét. Bobrinski gróf január huszadikán érkezett Cernowitzba s ott maradt esütörtökig. A birodalmi kormányzósági palotában lakott s meglátogatta az érseki rezidenciát és a kórházakat, megszemlélte behatóan a várost, amely — amint mondotta — meglepően jó benyomást gyakorolt rá. Rákövetkező nap, hogy Bobrinski elhagyta a várost, megjelent orosz nyelven egy ukáz, amely a következőket rendelte el:

1. Bukovina számára az egyedüli hivatalos nyelv a mai naptól kezdve az orosz; mindentéle beadványt s írásbeli utasítást csak orosz nyelven lehet adni.

2. A mai naptól kezdve Bukovinában csak olyan újságok engedélyezhetők, amelyek orosz nyelven jelennek meg.

3. Az összes fennálló politikai egyesületeket a mai nappal feloszlatom.

4. Tilos kávéházakban, vagy más nyilvános helyeken politizálni, különösen tilos azonban a háboruról beszélni. A ki ez ellen a rendelet ellen vét, haditörvényszék elé állíttatik.

Ez a rendelet Bukovina román lakosságának körében nagy elkeseredést keltett, amely az ottani lapokban élénk kifejezésre jut. Nagyon jellemző azonban a román sajtó állásfoglalása is ezzel az ukázzal szemben. Mint ismeretes eddig az orosz hatóságok a megszállott vidéken a román nyelvet, mint országnyelvet ismerték el s a hivatalokban használatát megengedték. Az oroszok első bukovinai inváziójának idején ezt kifejezetten kijelentették s tényleg Cernowitz polgármesterei a román és orosz nyelvet használták hivatalos írásaikban. Miután Bobrinski gróf ukáza ezt a rendet felforgatja s még a romániai román újságok behozatalát is megtiltja, a rendelkezés a bukovinai románság körében a legnagyobb izgalmat keltette, annál is inkább, mert az ukáz praktikus kiviteléhez azonnal hozzá is láttak. A bukaresti és jassy-i román újságok behozatalát már két nappal a rendelet kiadása után megakadályozták s olyan emberek, akiket román újságok becsapásán értek, nemcsak dráknál büntetést kaptak, de még kegyetlenkedtek is velük. Egyet például, akit Burdujeninél elfogtak, a kozákok halálra korbácsoltak.

Ezek az esetek természetesen kinos hatást gyakoroltak a bukaresti sajtóra. Az összes lapok, élükön a ruzssofil Adeverul-lal ezekkel az esetekkel foglalkoznak s Bobrinski gróf rendelete feletti elégedetlenségüknek adnak kifejezést.

— Oroszországtól — ezt írják — a bukovinai románoknak az osztrák járom alóli felszabadítását vártuk, ezzel szemben azt látjuk, hogy Oroszország első „kulturunkája“ Bukovinában a román nyelv teljes kiirtása a nyilvános életből. Elveszik a bukovinai románoktól annak lehetőségét, hogy anyanyelvüket beszéljék, és fejlessék a félfő, hogy e módszer

folytatásával nemsokára az iskolákban is az orosz nyelv fog a román felett lenni. A román nyelv e szerint Bobrinski gróf ítélete szerint az ifjúrúthén nyelv kategóriájába tartozik, amelyet — mint ismeretes — Oroszország nem ismer el nyelvnek.

A csernowitzi orosz kormányzó, Ewreimov mellett „egyelőre“ egy román kapitány van mint tolmács, hogy az átmeneti időben, addig, míg Bukovina teljesen orosz lesz, közvetítő szerepet játszon az orosz hatóság és a román lakosság között. Az Adeverul ebben a szóban, hogy „egyelőre“ a román nyelv nagy veszélyét látja. (Mi azonban azt látjuk az „egyelőre“ szóban, hogy az oroszok hamarosan kitakarodnak Bukovinából előretörő csapataink elől.)

Orosz diákkisasszonyok „sárga kártyája.“

(Kultura rendőri felügyelet árán. — Angol kritika a szövetséges Oroszországról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 10.

Amióta a világháboru kitört, az angol lapok többször vállalkoztak arra a nehéz feladatra, hogy babizonyítsák, mennyire liberális és felvilágosodott a cári kormány s az orosz nép a kultura és szabadság ösvényein halad előre s amit ezelőtt angol részről az orosz barbárságról írtak, az kellemetlen tévedésen alapult. De még a háboru sem tudta hallgatásra bírni az egészséges angol kritikát. Ennek bizonyítéka Gabriel Costa egy cikke, amely a Contemporary Review-ban jelent meg s amelyben könyörtelen őszinteséggel mondja meg az igazságot arról a bánásmódról, amelyben „a cár kedves zsidói“ minden szépités ellenére is a „modern“ Oroszországban rész-szülnek. Miután előbb részletesen vázolja az orosz zsidók politikai és szociális pária helyzetét s miután arra a következtetésre jut, hogy a cári birodalom nyolc millió alattvalója származása miatt nem élvezheti a teljes polgárjogokat s a polgári biztonságot, megbélyegzi Oroszország szociálpolitikai életének egy szegyenfoltját, amely jellemző a cári birodalomban uralkodó felháborító állapotokra. A zsidó diáknőkkel való bánásmódról van szó. Az előkelő folyóirat erről a következőket írja:

Tipikus az eljárás, amellyel a cári birodalom a zsidó diáknőket kezelni akarja. Ha egy tehetséges fiatal zsidóleány egyetemet akar végezni, csak akkor kap erre engedélyt, ha beszerzi a „sárga kártyát“, vagyis, ha a rendőrség által bevezetett magát a prostituáltak lajstromába, Már ez is jellemző egy olyan birodalom szisztémájára, amely állítólag a kulturáért és politikai szabadságért küzd a barbárság ellen. Azt hihető az ember, hogy a fentemlített feltétel tisztára csak formáság s hogy különben a zsidó diákkisasszonyok életüket úgy rendezhetik be, ahogy akarják, ha már a „bárca“ a rendőrségtől megkapták, de még akkor is még az országra, hogy a tanulmányi szabadságot ilyen hajmeresztő feltételhez köti. A valóságban azonban még sokkal rosszabbul áll a dolog: a rendőrségnek ugyanis utasítása van, hogy minden egyes esetben időről-időre meggyőződést szerezzen, hogy a zsidó diáknő tényleg „jogosítva“ van e a sárga kártyát, a prostitúció jelét viselni. Erkölcstelenség szóval az az ár, amellyel a zsidó leánynak Oroszországban meg kell fizetnie azt a jogot, hogy tovább tanulhasson. Hogy ezt az árat az esetek legtöbbszörében, hála az orosz rendőrség megvesztegethetőségének, be-azaváló helyettesíti, az

nem enyhítő körülmény a kormány és hatóságok számára, amelyek ilyen szégyenletes rendszert vezettek be.

— Ily tényekkel szemben — így fejezi be Costa a cikkét — elveszti az ember a hitét „a cár kedves zsidói“ helyzetének gyökeres reformjában, amely reformot pedig a legnagyobb határozottsággal kellene keresztülvinni, hogy II. Miklós cár birodalma igényt tarthasson arra, hogy a föld civilizált államai közé sorozzák.

Meg kell jegyezni, hogy természetesen az orosz hatóságok hivatalai nem állítják ezt a feltételt a zsidó diáknők elé, de közvetve kényszerítik arra, hogy az erkölcstelenség látszatát felvegyék. Az orosz iskolákban numerus clausus van. A félévek kezdete előtt nyilvánosságra hozzák az üresedések számát, hogy ennyi és ennyi hallgatót vesznek fel. Természetes, hogy mindig több az ajánkozó, mint a hely. A reflektánsoknak most felvételi vizsgát kell tenniük, de természetes, hogy ha négyszáz üres hely van s hatszáz igénylő, kétszáz el kell bukni. Zsidó hallgatókat csak bizonyos százalékban vesznek fel, amely 2 és 5 között ingadozik. Miután azonban zsidóknak a zónán kívüli városokban egyáltalán nem szabad letelepedniük, hanem csak átmenetileg tartózkodniuk, a zsidó hallgatóknak nem marad más hátra, hogy céljukat elérjék, mint a fent említett kerülő ut. Hogy ilyen esetek előfordulnak, az egyáltalán nem kétséges és ez bizonyítja azt is, hogy milyen ellenállhatatlan a tanulás vágya az orosz birodalom elnyomott, barbár rendszabályokkal szolgásgágra készített zsidóságában.

VÁROS ÉS MEGYE

Folyó ügyek Arad város közgyűlésén. A mai városi közgyűlésen még több ügy is tárgyalásra került a már ismertetett tárgyakon kívül. A közgyűlés elfogadta a tanácsnak a vágóhídi léghűtőre vonatkozó és a fertőtlenítő intézetre vonatkozó ismert tanácsai határozatokat. Az aradi korcsolyázó egyesület ama kérelmét, hogy a Baross-parkból mintegy 234 négyzetméternyi területet üvegház céljaira átengedjenek, a közgyűlés teljesítette. A Marosparton levő villatelkek egyikéért Reisinger Sándor tudvalevőleg négyszögölenként 40 koronát kínál. A tanács javasolta: adja oda a közgyűlés a 460 négyszögöl területet, de 5000 korona kötbér ellenében kötelezze, hogy azon folyó évben villát építtet. Az e tárgyban kifejlődött vitában Steigerwald Alajos, Adler Andor, Lőcs Rezső, Steinhardt Mór dr., Faragó Rezső a tanács javaslata mellett, Mülek Lajos dr. és Priegl István dr. pedig a tanács javaslata ellen szóltak föl. A többség elfogadta a tanács javaslatát. — Reinhart Gyula és társai tudvalevőleg azt kérték, hogy a lóvasut ismét egészen a Ferenc József városi végállomásig közlekedjék. A tanács számítások megajtése végett egy hónapi haladékot kért a válaszdadásra, mert állítólag évi tizenkétezer korona többletkiadást jelent ez a városnak. A tárgynál felszóltak: Mülek dr., Fényes Dezső, Szathmáry János, Adler Andor, Varjassy polgármester és Reinhart Gyula. A közgyűlés úgy határozott, hogy a tanács egy hónap múlva tegyen jelentést ez ügyben. — A huaz-ezer koronánál nagyobb évi jövedelműek adóját megállapító bizottságba a közgyűlés Nattland Bernát vezérigazgatót, póttagnak pedig Fényes Dezsőt küldte ki.

Hadiékitményes kitüntetés egy urinőnek.

(Ötvenkét nap az orosz csernovici ural-
mából — Gerowszkyék indexe.)

Tévirati tudósítás.

Kolozsvár, február 10.

A király *Stephanovits Verának*, a csernovici Vörös Kereszt Egyesület elnöknőjének, a „Vörös Kereszt” jelvényt a hadiékitménnyel adományozta. Ez a kitüntetés a legszebb elismerés, amit vöröskeresztes hölgy kapott és ezt a kitüntetést eddig csak *Stephanovits Vera* kapta meg.

A kitüntetett urinő most Kolozsváron tartózkodik s itt a csernovici katonai kórházban ápolónői szolgálatot teljesít.

Fiatal, elegáns, finom arcu urinő *Stephanovits Vera*, alig huszonhat-huszonhét éves. A szép kitüntetéshez szóló gratulációt pirulva, szerényen fogadja a hős urinő.

— Hígyje el — mondja — hogy igazán csak a kötelességemet teljesítettem. Semmiféle hőstettet nem követtem el és azt hiszem, hogy szegény uram, aki már hat hónapja a harcokban van, jobban megérdemelte volna ezt a kitüntetést. A kitüntetést én különben azért kaptam, mert akkor, mikor az oroszok első ízben vonultak be Csernovicba, én ott maradtam és tovább vezettem a felügyeletem alatt levő Vörös Kereszt kórházat. Talán az átélte ötvenként nap borzalmas kellemetlenségét akarta elfeledtetni a királyi elismerés, mikor nekem a szép kitüntetést adományozta. Mert bizony borzalmas napok voltak azok. Ötvenkét napig folytonos szaklatásnak, folytonos kellemetlenkedésnek voltunk kitéve az orosz kormányzó részéről, akit a híres hazaáruló Gerowszky bősített ellenünk. Férjem *Stephanovits Kajetán* megjelent szerepet tölt be Bukovina politikai életében, különben is képviselő a tartománygyűlésen s így már régebben nagy ellentéle volt a Gerowszkyaknak. Mi sem természetesebb ezek után, hogy az én nevem is azok között volt, akiket Gerowszky ur indexre tett. Napról-napra házkutatást tartottak nálam, naponként összehányták az egész lakásomat és engemet napról-napra a kormányzó elé citáltak.

Valósággal kin lett az életem. A kórhávból az összes szanitéc ápolókat, az összes orvosokat s a már javuló állapotban levő betegeket hadifoglyokként Oroszországba vitték. Azután hiába kértem orvost a betegek részére. Néhány orosz katoniorvos látta el a kórházban az orvosi teendőket.

A katonatisztek elég udvariasak, elég figyelmesek voltak a Vörös Kereszttel szemben, de amit az orosz polgári hatóság művelt, az egyenesen borzalmas volt. Gorombák, durvák voltak még a hölgyekkel szemben is, különösen pedig azokkal az asszonyokkal szemben, akiknek férjei a Gerowszky-listán szerepeltek.

Egy szép napon a kórház egyik szobájában éppen arra vártam, hogy mikor jönnek a kozákok, hogy a kormányzó elé kísérjenek, amikor becsatládt hozzám egyik ápolónőm.

— Nagyságos asszony, nagyságos asszony — kiáltja lelkendezve — az oroszok elmennek a városból!

— Hogy-hogy? — kérdeztem — honnan tudja?

— A kormányzáság már el is utazott és most itt az utcán masirozik a katonaság is.

Boldogan szaladtam le az utcára és tényleg ott masirozott az orosz gyalogság végtelennek lázó tömege azon az uton, amely Oroszország felé vezet. Csak akkor mentem be, mi-

kor az utolsó orosz is eltűnt a szemem elől. — Délután négy órakor aztán egy szakasz magyar huszár jelent meg Csernovic öreg kövein...

Hígyje el, ez volt életem legboldogabb pillanata...

Közösminiszteri értekezlet Budapesten.

(Tanácskozás kereskedelmi és gazdasági érdekeinkről.)

Tévirati tudósítás.

Budapest, február 10.

A minap a magyar kormány tagjai tudva-levően Bécsben időztek s ez alkalommal a hadsereget illető gazdasági kérdésekről tanácskoztak. Mivel ez a konferencia még nem fejeződött be, az osztrák kabinet öt tagja Budapestre jött több szakreferenssel, hogy itt végleges megállapodásra jussanak.

Az Angol királynő szállóba már tegnap este megérkezett *Schuster Rezső dr.* osztrák kereskedelmi miniszter és *Engel Ágost* báró osztrák pénzügyminiszter. Ma reggel nyolc órakor jött meg *Stürgkh Károly gróf* osztrák miniszterelnök, *Zenker Ferenc* osztrák földmivelésügyi miniszter és *Georgi Ferenc* báró landwehr-miniszter.

A kíséret tagjai: *Attems gróf* miniszterelnökségi osztályfőnök, *Seidler dr.* földmivelési miniszteri osztályfőnök, *Ondracek dr.* és *Onobloch báró* kereskedelmi miniszteri tanácsosok, *Gauda dr.*, *Mühlhenzl József* pénzügyminiszteri osztályfőnökök, *Riedl Richard* és *Müller Adolf* miniszteri tanácsosok. Ide érkeztek még *Wickenburg Márk gróf*, a külügyminisztérium első osztályfőnöke, továbbá a landwehr-minisztérium két vezérőrnagya: *Lehne báró* és *Kreisler*.

Az osztrák miniszterek és kíséretük kilenc órakor reggelihez ültek az Angol királynőben s eközben előzetesen megbeszélték a magyar kormánnyal folytatandó tárgyalás anyagát.

Az öt osztrák miniszter és a szakreferensek délelőtt tizenegy órakor a miniszterelnökségi palotába hajtottak, ahol *Tisza István gróf* és a magyar kormány tagjai fogadták őket és nyomban megkezdték a közös értekezletet.

A magyar kormány tagjai közül *gróf Tisza István*, *Teleszky János*, báró *Harkányi János*, báró *Hazai Samu* és báró *Ghillány Imre*, az osztrák kormány tagjai közül *gróf Stürgkh*, báró *Engel*, *Schuster*, báró *Georgi* és *Zenker* vett részt, a közös külügyminiszter tanácsban.

Tisza István gróf, az osztrák kabinet tiszteletére délután két órakor ebédet adott, amelyen a magyar miniszterek is részt vettek. Ebéd után folytatták a tanácskozást, amely valószínűleg még a holnapi napot is lefoglalja s ezért az osztrák miniszterek és kíséretük csak holnap este utaznak vissza Bécsbe.

Osztrák politikai körökből származó értesülések szerint a tanácskozásokon, amelyek már Bécsben kezdődtek, a kenyérgyártás dolgaiban a két kormány közös tervet akar kidolgozni.

Módozatokat akarnak megállapítani arra nézve, hogyan lehetne a két ország ellátásáról közös eljárás alapján gondoskodni. Ausztriában azt szeretnék, hogy Magyarország a maga gabonafeleslegéből adjon Ausztriának. Szerintük Magyarország többet adhat, mint amennyit a magyar kormány eddigi nyilatkozatai szerint adni akar. A Magyarország által átadandó gabonaféleslegét, egy gabonabevásárló társa-

ság venné át, melyet ötven millió alaptőkével alakítanának és amelynek az osztrák kormány 100 millió korona hitelt nyújtana.

A kenyérgyártásán kívül a mai tanácskozáson szóba került a fémkészletek lefoglalása és elosztása, továbbá a bőrkészletek lefoglalása és elosztása is. E kérdésekben is egyöntetű eljárást igyekeznek létrehozni a monarchia két államában. Mindezek felül kereskedelmi kérdésekről is szó lesz.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Hamlettkár ur.
Péntek: Éjféltör 12-től 1-ig, operett. Bemutató előadás.
Szombat: Éjféltör 12-től 1-ig.

* A színház hírei. Ma, csütörtökön az Alamttkár ur kerül színre Szendreyvel a címszerepben, míg a több szerepeket Várnay, Dolly, Kertész, Virág, Kiss Mariska, Heppesné, Follinusné játsszák.

Éjféltör 12-től 1-ig a legújabb bécsi operette, a mely Bécsben már a 150-ik előadást is túlhaladta, pénteken kerül először színre. Ez operettben lép fel először Szabó Mici új énekesnő. A darabhoz új ruhák és díszletek készültek, valamint el van foglalva benne az egész operett és vigjátéki személyzet. — Vasárnap délután először az idén nagy sikert aratott *Cserebogár* kerül színre. — *Miss Scheba* (Ladi Fregoi) világhírű amerikai átváltozó művésznő fellépeti hétfőn és kedden lesznek. A világhírű átváltozó művésznő magyarországi körútjában hétfőn és kedden az aradi színházban lép fel. A művésznő két darabban 31 szerepet játszik. A fellépéssel együtt teljesen új farsangi kabarét kerül színre.

* *Fifi*, a garnizon kedvence. (Katonai vigjáték-száger az Urániában.) Hangos kacajjal és habotával fogadta a tegnapi bemutató közönsége azt a sok humorral, ötlettel telt bohózatot, mely *Fifi*, a garnizon kedvence címmel a fővárosban heteken át nagy sikereket aratott. A bohózat egy kis város unalmas miliójába vezet bennünket, melynek egyetlen nevezetessége a kis garnizon. Azonban a tiszték is unatkoznak és így szenzációs eseményül szolgál *Fifinek*, a csinos massződnak megérkezése, kiépe az egész tisztikar egy csapásra belésszeret, persze az ezredes két öregedő leányának udvarlója is. Am az ezredes, hogy leányai udvarlóját megmentse, s maga kezd udvarolni *Fifinek*, míg a fiatal tisztnek csak az ő leányai maradnak. Az egész bohózat telve van ragyogó ötletekkel, pezsgő humorral, a helyzetkomikum minden félszűrségével és humorával, e bonyadalmat leírni nem is lehet, azokat látni kell.

* *Háborus dráma az Apollóban*. Kiváló képekből összeállított új műsort mutatott be ma este az Apolló-színház. A házaló című dráma megkapó, szívhezszóló meséje a háboru forró levegőjét hozza élénk s felkelti érdeklődésünket a legnagyobb mértékben. A történelmi idők romantikája szövi ezt a nagyszerű drámát, amely a legnagyobb tejszést váltotta ki a publikumból. Ugyazintén sajnos tejszést aratott az *Eva fürdőkoztyumben* című szellemes vigjáték, amelynek pajzán jelenetei megkacagtatták a közönséget. Csütörtökön még ez a nívós műsor kerül vetítésre az Apollóban.

* *Sherlock Holmes-drámák az Apollóban*. Péntektől kezdve a közönség kedvencei filmjei, kiváló detektívdrámák szerepelnek az Apolló műsorán. Pénteken és szombaton *A sátán kutyája*, vasárnap és hétfőn pedig a rejtélyes ház című idegizgató detektívdráma kerül vetítésre. Mind a két nagyszerű detektívdrámának a hőse *Sherlock Holmes*, az ismert regényhős.

* *Tilosban...* szenzációs vigjáték-száger az Uránia legközelebbi ujdonsága.

Tolnai János dr. temetése.

(Janou Kornél dr. emlékbeszéde az ügyvédi kamara elhunyt alelnökéről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 10.

A férfiúi becsület és jellemzilárdság mintaképét, Arad közéletének felejthetetlen halottját, Tolnai János drt ma délután kísérték ki utolsó útjára azok, akiknek körében maradandó és soha nem csökkenő erővel, a fájdalmas veszteség kínzó érzetével élni fog az ő nemes emlékezete. Megrázóan döbbenetes volt a hatás, amelyet váratlan halálhíre keltett és megrázóan hatalmas formában nyilvánult meg a mai temetésen az őszinte részvét, kifejezője annak a nagy tiszteletnek és szeretetnek, amely életében vette körül Tolnai János dr.-nak a köznapiekból kimagasló, fekkölt alakját. Arad város társadalma, amelynek közkedvelt és vezető egyénisége volt az elhunyt és a testületek, melyeknek munkájából a legodaadóbb és legönzellenebb tevékenységgel vette ki a maga irányító részét, mélyszégyen gyászunknak méltó kifejezést adtak a mai végtisztességen, amelynél komoly, erős férfiak könnyező szemekkel álltak körül a szomorú ravatalt.

Két órákor már annyian voltak a Petőfi-utca 1. számú ház udvarán, ahol a ravatalt felállították, hogy sokan kiszorultak a gyászszertartásról, amely fél három órákor kezdődött. A ravatal körül állottak fel az elhunyt hozzátartozói, a mélyszégyen lesújtott zokogó özvegy, akit nagyobbik fia támogatott és a többi, megtört családtagok. Mellettük foglaltak helyet a testületek kiküldöttjei, a törvényhatósági bizottság képviselőitében Varjassy Lajos polgármester jelent meg, az aradi jogászvilág gyászának pedig a törvényszék elnöke, Fábian Lajos kuriai bíró adott kifejezést megjelenésével. Az ügyvédi kamara, a nemzeti munkapárt, a Lloyd egyesület, az Aradmegyei Tárasképintár, az izraelita hitközség elöljárósága és egyéb testületek tagjai igen nagy számban vettek részt a temetésen.

A templomi énekhar megindító gyászdala után Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondotta el magas szárnyalású gyászbeszédét, amelyben emelkedett szavakkal méltatta Tolnai János dr. sziklaszilárd, egyenes jellemét, olcsó népszerűséget nem hajhászó, mindig önzetlen, magasabb célokért hevülő nemes lelkületét és azt a páratlan szívjószágot, amely sajátja volt. Az oly korán, időelőtt sirba szállt férfiú egyéniségét gyönyörű szavakkal jellemezte, mély hatást keltve a gyászoló közönségnél. A főrabbi beszéde után a színházi énekhar a „Mért oly borús” kezdetű gyászdalt énekelt el, majd Janou Kornél dr., az ügyvédi kamara nevében mélyen átértett és magasztos szépségekkel teli beszédben bucsuztatta a halottat.

— *Jellem voltál Tolnai János* — mondotta Janou dr. — és ez a legszebb dicső, a legnagyobb dicső. Szívünkben mély fájdalommal állunk hűlt tetemed előtt és átérzünk valamennyien azt a megmérhetetlen veszteséget, melyet elmulásod nemcsak karunknak, hanem az országnak, szülővárosodnak, de különösen drága családodnak jelent. Aldott legyen emlékezeted előttünk mindörökké, nyugodj békében, Isten veled!

Nagy megilletődéssel hallgatta a gyászoló gyülekezet Janou dr. bucsuszavait, majd a női énekhar éneke után véget ért a gyászszertartás és a díszes koporsót elhelyezték a halottas kocsira. Külön kocsit vitte ki a temetőbe a kocsorukat, melyeket tisztelői és barátai helyeztek Tolnai János dr. ravatalára. A halottas kocsi után megtört, borus kedéllyel haladt a

hosszu temetési menet az izraelita temetőbe, ahol rövid ima után örök nyugovóra helyezték városunk nagy halottjának kihűlt hamvait.

A koszorús kocsin a következő felirású koszorúk voltak:

Janinak — Betty.
Felejthetetlen Apuskának — Janosi és Géza.
Szeretettel apósd — Bing Vilmos.
Szeretettel — Ring Lajos és Berta.
Hálás kegyelettel — Böske és Zsiga.
Kedves Jani bátyánknak — Hűvös Laó és Ilei.
Szeretettel — Hermin néni és Jani.
Janinak — Adi és Emil.
Kedves jóbarátunknak — Reisinger Sándor és Sári.
Somogyi Flóra és Gyula — örökké felejthetetlen legjobb barátunknak.
Jó barátomnak — Stauber József.
Jó barátomnak — Fischer Jenő dr.
Jó barátomnak — Goldis László.
Az aradi ügyvédi kamara — szeretett alelnökünknek.
Nagyrabecsült munkatársunknak — az Aradi Közlöny.
Az aradi ügyvédi kar — szeretett kártyásunknak.

Oroszország Konstantinápolyra vágyódik.

(Légi bombától elpusztult a cettinjei arzenál. — Görögország mozgósítása. — Harcok a szuezi csatornáért.)

Távíráti tudósítás.

Budapest, február 10.

Bukarest. A Dimineaca közlése szerint Dobos István magyar aviatikus a múlt pénteken Cettinjében nyolc bombát dobott le. Kettő a cettinjei kaszárnyában megölt tizenhat és megsebesített igen sok embert. Másik két bomba felrobbantotta az arzenál közepét és jobbszárnyát, nagy pusztítást okozva. Az ötödik és hatodik bomba a konak és a katedrális közelében esett le. (Dobos István Aradon is jól ismert derék aviatikus, aki szép sikerrel szállt föl két év előtt a lóversenyterén.)

Konstantinápoly és a Dardanellák — az oroszok jutalma.

Pétervár. A Russkoje Slowo írja: Az oroszok Törökországgal való számos háborújukban rengeteg áldozatot hoztak, de azoknak gyümölcsét mindig más élvezte. Anglia megkapta Egyiptomot és a nagy szigeteket, Itália Tripoliszt, Ausztria-Magyarország Bosznia-Hercegovinát, Görögország Salonikit, Szerbia Makedoniát, de Oroszország nem kapott semmit. Most azonban már nem lesz semmire sem tekintettel Oroszország. A mostani háborúban jutalma Konstantinápoly lesz a Dardanellákkal s a Fekete tenger déli partvidéke, amelynek a jövőben az Orosz tenger lesz a neve.

Pasics menekül?

ATHÉN. Pasics szerb miniszterelnök feleségével és leányaival Salonikín keresztül ideutazott. Hír szerint a szerb nép felháborodásától félve hátrahagyta magát, hogy Szerbiát családjával együtt elhagyja.

Szerb kegyetlenkedések.

Szófia. A bolgár sajtóiroda közzé teszi azoknak a macedon községeknek névsorát, melyekben a szerb esendőség a macedonokkal kegyetlenkedett. Bulgáriában nagy felháborodást kelt a szerb brutalitások ismertetése.

Görögország váratlan mozgósítása.

Zürich, február 10. Pétervárról táviratozzák: Görögországban szakadatlanul folyik a mozgósítás. Az orosz katonai körökben azt hiszik, hogy ez a hadikészülődés inkább Törökország ellen irányul, mint Bulgária ellen.

Athén, február 10. A hadügyi kormány február tizenhétedikére az összes tartalékos tisztet fegyvergyakorlatra hívta be.

Bulgaria fegyverkezik.

Szófia, február 10. A tartalékos tiszt egy részét egy hónapi fegyvergyakorlatra behívták, hogy felfrissítsék ismereteiket és közelebbről megismerkedjenek a legutóbbi hábcruk tapasztalatai alapján létesített katonai reformokkal.

Szerbek Durazzóban?

Stockholm, február 10. A Russkoje Slovo jelenti: Az albániai kérdés körül legutóbb felmerült szerb-olasz konfliktussal kapcsolatban, az a hír terjedt el, hogy a szerbek Durazzót meg akarják szállni. Ez a hír még az orosz lapok előtt is kissé kalandosnak tűnik fel.

Nem kap fegyvert Szalonikín át Szerbia.

Frankfurt, február 10. Konstantinápolyból táviratozzák a Frankfurter Zeitung-nak: Athénben az osztrák-magyar, a német és a török követek felszóltak az ellen, hogy francia hajók fegyvert szállítsanak Szerbia számára Szalonikín át és utaltak arra, hogy ezzel Görögország megszegi semlegességét. Ennek következtében a görög kormány megtiltotta, hogy a szalonikói kikötőben egy éppen megérkezett francia gőzös kirakja fegyver- és lőszerakományát, a mely Szerbia számára jött. Egyidejűleg a görög kormány meghagyja a francia hajó kapitányának, hogy legkésőbb keddig hagyja el Szalonikit.

Harcok a szuezi csatornáért.

Szófia. Az athéni hajózársaságok azt jelentik, hogy a Szuez-csatornába semleges hajókat újból nem eresztene be. Egyiptomban a szenuszniak több határpontot megszálltak.

Stockholm, február 10. A Stockholm Dagblad írja: A régen bejelentett török offenzíva Egyiptom ellen most úgy látszik annyira jutott, hogy felderítő csapatok nagyobb tömege a Szuez-csatorna melletti vonalhoz értek, melyet az angolok tartanak megszállva. A török csapatok egyes helyeken megtámadták az angolokat, de komoly kísérlet arra, hogy a csatornát átéljék, nem történt. Az eddig beérkezett szörványos jelentésekből egészen lehetetlen megállapítani, meddig jutott a török főerő. Mindenesetre a terep- és szállítási viszonyok, különösen az ut utolsó részén, a sivatagon át, oly nehezek, hogy a törökök igazi offenzívája alig létesülhet február vége előtt. Hiszen a török hadvezetőség is tudja, hogy nem az a fő, hogy milyen hamar érkezik oda serege az angolokhoz, hanem hogy miképen.

Vihar Arad közgyűlésén a kiütéses tifuszjárvány körül.

— Ki a felelős a bajokért? —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 10.

Arad város ma délután tartott közgyűlésén izgalmas vita fejlődött a kiütéses tifuszjárvány körül, mert az egyik bizottsági tag a város vezetőségét akarta felelőssé tenni a város területén is elharapózott járvány miatt.

A mai közgyűlésen napirend előtt ismét Fábry Sándor dr. tette először szóvá eme fontos kérdést. Fábry dr. kifogásolta, hogy a polgármester január havi jelentésében nem emlékezik meg a kiütéses tifuszról.

— Ez azért van — válaszolta az elnöklő Varjassy Lajos polgármester — mert a járvány voltaképpen csak február hónapban lépett föl a polgári lakosság között s erről majd csak február havi jelentésében fogok beszámolni. Egyébként az egész közigazgatási apparátust csaknem kizárólag ez a kérdés foglalkoztatja most. Mindent megteszünk a baj elharapózása ellen. Sajnos, a vár tökéletes elzárását még mindig nem tudtuk keresztülvinni. Táviratilag fordultunk a temesvári hadtestparancsnoksághoz, amely azt válaszolta, hogy teljesen nem lehet elzárni a várat; mi erre azt válaszoltuk, hogy a teljes elzárást kívánjuk. Az e hónap közepén bevonuló népfőlkelő ujoncokra vonatkozóan közölhetem, hogy azok nem fognak a városban jelentkezni épen a járvány miatt, hanem Szegedre és Budapestre rukkolnak be.

Tisch Mór dr. városi főorvos ezután ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a közigazgatási hatóság tett a járvány ellen. Közölte, hogy Károlyi Gyula gróf kormánybiztos alapos vizsgálatot tartott. Az a véleménye — amit különben már a járványbizottság ülésén is elmondott — hogy mindaddig nem lehet tökéletesen elzárni a várat és elszigetelni a veszélyt, amíg a katonaságot ki nem telepítik a várból és a városban nem rendezik be a járványkórházat.

A főorvos ezután nagy figyelem közepette ismertette a megbetegedési és halálozási statisztikát.

Fábry Sándor dr. hosszú és tartalmas beszédben mulatott rá, hogy a multkori közgyűlésen kifejtett aggodalma teljesen alapos volt.

— Most már azonban — mondotta — azon az uton van az eljárás, amely minden bizonnyal a járvány megállítását fogja eredményezni. Károlyi Gyula gróf ismert egyénisége és erélye garancia arra, hogy az epidémia a város területén nem fog elharapózni, mert a kormánybiztos a közigazgatás vezetőivel egyetemben eredményes rendszabályokat léptet életbe. Nagyon sajnálatos, hogy Magyarországon külön adminisztrálják az egészségügyet a hadseregé és a polgári hatóságoknál; ennek normális viszonyok között még volna némi értelme, azonban amikor epidémia lép föl, akkor egységesen kell kezelni a bajt ellentéves intézkedéseket. A törvény ezt így is írja elő, azonban vagy elnézésből, vagy gyöngegségből a katonai hatóság magának vindikálja azt a jogot, hogy ilyen fontos kérdésben külön intézkedjék. Ez ellen a belügyi kormánytól kell orvostól kérni és rá kell mutatnunk előtte arra tényre, hogy mindaddig nincs nyugta a polgárságnak, amíg a várból ki nem telepítik a járvány idejére a katonaságot és a várat teljesen el nem zárjuk. Alól több ezer fogoly van fertőzés gyanúja alatt, ott nem szabad ka-

tonaságot tartanunk. Szomorú elégtétellel hallotta a kormánybiztos ama kijelentését, hogy a vár kazamatái nem alkalmasak embertömegek beszuflására. A városi főorvosnak most szintén ez a véleménye. A foglyokat úgy kell elhelyezni, hogy azok megszabaduljanak a magukkal hozott férgektől és hogy itt ne kapjanak férget. A polgári társadalom elég nagy áldozatokat hoz a hadsereg számára, elvárjuk tehát, hogy amikor a mi egészségünkről van szó, a katonai hatóságok vezetői megértéssel teljesítsék köteleességüket.

— Ugy van! Ezt meg kellett végre mondani! — hangzott mindenfelé.

Nagy Sándor dr. szólalt föl most.

— Károlyi Gyula gróf kormánybiztos azt mondta a járványbizottság ülésén, hogy most lényegtelen kérdés az: ki, vagy kik felelősek a hibáért. Ebben teljesen igazat adok — mondta Nagy Sándor — a kormánybiztosnak, azonban nem adok igazat Fábry Sándornak abban, hogy teljes bizalommal nézi a közigazgatás vezetőinek ez ügyben való működését. Távol áll tőlem, hogy ezt a szomorú alkalmat a közigazgatás vezetőinek való kellemetlenkedésre használjam ki, de ki kell mondanom, hogy nem viseltetem bizalommal ebben a kérdésben a város vezetősége iránt. Ugyanis nem történtek meg a szükséges óvintézkedések a ragály behurcolása ellen. Nézzünk most a dolog mélyére s ne akkor, amikor már a gyerekeink és polgártársaink tömegesen megkapják a ragályt. A polgármester már a mult hónapi közgyűlésen azt mondta, hogy szükség esetén elmegy a hadügyminiszterhez is. És azt látjuk, hogy egy hónap leforgása után még mindig ott tartunk, ahol a multkori közgyűlésnél tartottunk. Miért kellett csak most Aradra kéretni Károlyi Gyula grótot, holott a polgármester heteken át szörnyűködve látta a sok koporsónak a várba vitelét. *Altitól egy-egy napon nyolcvanhárom halottat is temettek a városban.* Nem kellett volna addig várni, amíg a városban lévő rezerv-kórházakba is behurcolják a ragályt. A városban kellett volna a vérszót elfojtani s nem szabad lett volna megengedni, hogy naponta 83 ember elpusztuljon. Hiszen azok nem halálra ítélt emberek.

— Ez tulzolt szám. Nem ilyen nagy a halálozás! — szolt Issekutz László dr.

— Én a magyarsággal összeegyeztethetőnek tartom — folytatta Nagy Sándor — hogy a várbeli nagymérvű halálozások fölött megbotránkozásomnak adjak kifejezést. Semmit sem láttunk azokból az intézkedésekből, amelyek arra irányultak, hogy a vérszót a városban elfojtassék és hogy közénk ki ne jöjjön. A vesztegázart nem vitték keresztül. A tisztek mindennap a kávéházban ülnek, a katonák bejárnak a városba. Magunkat csaljuk, ha azt hisszük, hogy e várost megóvjuk így a veszélytől. És itt azonnal ki kell jelentenem, hogy én nem osztom azoknak a véleményét, a kik Hegedüs úr alezredes várparancsnokot okolják a bajokért. Neki engedelmeskedni kell a fölöttesei parancsának. Haráparancsolnak, hogy „Sie müssen Platz machen!“ akkor neki helyet kell csinálni bármi módon is. Én a politikai hatóságot okolom, mert a veszélyt látva, nekik el kellett volna menni Tisza Istvánhoz és előtte őszintén föltárni a helyzetet. Biztosra

veszem, hogy 6 rendet teremtetni volna 48 óra alatt. Arról semmit se szolt a főorvosunk, hogy mi történik most a városban? Igaz-e, hogy a sötét kazamatákban az orvosok diagnózist se tudnak csinálni? A legerélyesebben kell intézkedni a vár elzárása iránt és én indítványozom: bizzuk meg a polgármesterünket, hogy sürgősen utazzék fel Budapestre a belügyminiszterhez s ha kell, a hadügyminiszterhez, a ki előtt tárja fel az itteni szomorú helyzetet.

Tisch Mór dr. főorvos kijelenti, hogy a városban az utóbbi időben kelő intézkedések történtek és ma már javult a helyzet. Ma már kelő orvos működik. Ismétlem, hogy a vesztegázart a legerélyesebb módon való keresztülvitelét magam is helyeslem. De erre vonatkozóan a polgármester és a kormánybiztos már intézkedtek.

Fábry Sándor dr.:

— Nagy Sándor ugyszólván felelőssé tesz engem, a miért bizalommal viseltetem a politikai hatóság iránt. Erre azt felelem: ha ez a közgyűlés a járványbizottság ülése előtt folyt volna le, akkor a támadó kritikában tultetem volna Nagy Sándor. Azonban a kormánybiztos megjelenése és a hétfői intézkedések után most nincs létjogosultsága az agresszív bírálatnak. Várjuk meg türelemmel, hogy a kormánybiztos közismert erélye következtében megvalósul-e mindaz, a mire számítunk. Ha csalódunk várakozásunkban, akkor én leszek a legelső, a ki a közgyűlés előtt a vádlottak padjára hurcolom azokat, a kik felelősek sz esetleg bekövetkezendő bajokért.

Nemess Zsigmond dr.-ral szemben kijelenti, hogy Varjassy polgármester a polgárság legteljesebb bizalmát kiérdemli ebben a nehéz kérdésben, mert ő igazán erélyesen lépett föl a katonai hatóságokkal szemben. Épen ezért nem bizalmatlankodni, de támogatni kell a polgármestert bátor fellépéséért. (Helyeslés). Régi szokás a bűnbak keresése minden ügyben. Itt azonban ennek a szokásnak semmi helye nincs, mert szerencsére a városban nincs nagy veszély és így bűnbakot se kell keresnünk. Ismétli: a polgármestert semmiféle mulasztás se terheli és megérdemli a legteljesebb bizalmunkat.

— A bizalom, vagy bizalmatlanság kérdése — mondta Múlek Lajos dr. — most igazán mellékes. Az ilyen kijelentésekkel csak jobban megriaszítjuk a közönséget. Véleményem szerint leghelyesebb volna, ha a belügyminiszterhez intézendő sürgős fölterjesztésünkben tudomására adnánk a miniszternek a polgárság hangulatát és megkérnők őt: mindent kövessen el a járvány elfojtására.

Faragó Rezső a polgármester egyik kijelentésére reflektálva, annak a véleményének adott kifejezést, hogy a most bevonuló népfőlkelő Aradon való kiképzése érdekében a város vezetősége kövessen el mindent. Ezek az ujoncok jobbára családos emberek és kellemesebb volna nekik, ha Aradon maradhatnának a kiképzés ideje alatt. Ezeknek nem kellene a várba bejárni és így semmi akadály se lenne ittmaradásuknak.

— A bevonuló népfőlkelő tömeges elszállásolása szintén veszélyes, de ha a közgyűlés ennek dacára is kívánja ittmaradásukat, úgy megteesszük a kelő lépéseket — mondta a polgármester. — Ami pedig a bizalom kérdését illeti — folytatta — ha a közgyűlés nem érdemesit bizalmára, én elhagyom helyemet. (Ellentmondások)

— Ezt senkise kívánja! — felkiáltások.

— Én tudom, hogy megtettem köteleességemet. Egyébként ajánlom, hogy a közgyűlé-

fogadja el Mútek Lajos indítványát. Azt mondtam, hogy a kormánybistós kijelentette: mindenáron érvényt fog szerezni a járványbizottság határozatainak. Én ma telefonáltam a temesvári hadtestparancsnokságnak a vár legszigorúbb elzárása érdekében. Ha ott nem teljesítik kívánságunkat, elmegyünk a hadügyminiszter elé. Ha pedig ott se kapunk ki-elégítő intézkedést, akkor rendkívüli kongresszusra hívom össze a törvényhatósági bizottságot új teendők megbeszélése céljából.

Máry dr. rövid felszólalása után a kongresszus elfogadta Mútek dr. indítványát és tudomásul vette a polgármester, meg a főorvos felvilágosításait.

Háboruba akart menni a büntetés elől.

(Az önkéntes. — Egy évi foglalkozás a fel nem ragasztott bélyegekért.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szabadka, február 10.

A múlt héten a szabadkai főispáni hivatalban többször fentjárt Terék József dr. óbecsei ügyvéd azzal a kéréssel, hogy sürgősen intézkedjenek, hogy ő a harctérre mehessen, mert ötven esztendősen ugyan, de ég a vágytól, hogy az orosz ellen harcolhasson.

Terék József dr. azonban úgy látszik azért sítozott volna a harctérre, mert a hártól akart szabadulni.

Egy szabadkai lap ugyanis ma a következőket írja:

Terék József dr. óbecsei ügyvéd évéken keresztül nem ragasztott bélyeget ügyvédi beadványaira. Járásbírósnál, törvényszéknél, dolga akadt mindig a leletező közegnek, amikor Terék dr.-tól beadvány érkezik. A kir. adóhivataloknál legismertebb volt Terék dr. neve, mert az ő leleteinek nyilvántartása majdnem teljesen lekött egy külön tisztviselőt. Pénzügyigazgatóságok nem győzték a bírságokat elég gyakran és elég magas összegben bírni enné. Sok ezer koronára rug az az összeg, mely ily módon Terék József dr. terhére telepedett.

Végre is a pénzügyigazgatóság hivatalból feljelentést tett Terék József dr. ellen jövedéki kihágás címén. Egész csomó esetet tett passz tárgyává, melyek szerint Terék dr. nagy kárt okozott a kincstárnak. Mikor aztán Terék dr. még mindig nem ragasztott bélyeget, írásbeli feljelentést tett ellene. A feljelentés ügyében elsőfokon a szegedi kir. törvényszék, másodfokon a jövedéki kihágási bíróság ítélkezett. A törvényszék tekintettel az esetek nagy számára, valamint az ügyvéd rendszeres, következetes eljárására, mindkét ügyben a büntetés megvonását alkalmazta és Terék József dr. jövedéki kihágás miatt kétszer hat hónapi, összesen 12 hónapi fogházra ítélte.

Kelendője folytán az ügy a szegedi kir. bíróságra is került, mely az elsőfoku ítéletet jóváhagyta. Terék dr. perújítással élt, majd a bíróságra az ügy nem vezetett, kegyelemért foglalkozott a büntetés elengedése végett. A kegyelmi kérvény sorsa is elutasítás lett s így a büntetés jogerősen vált.

Terék József dr. tegnapelőtt Szabadkán tartózkodott, ahol a csendőrök letartóztatták és a bíróságnak küldése végett a kir. ügyészség fogházra küldte.

A visszaküldött halott.

(Leleplezett orosz ocsitogás. — Orosz kém halottvivő kocsis áruhában. — „Békétárgyalás“ járőrök között. — Egy honvédszászlós levele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 10.

Nemrég érdekes levelét közöltük egy tartalékos honvéd zászlósának, aki az északi harctéren a máramarosi Kárpátokban küzd csapatával. A kárpáti szorosokban folyó küzdelmeknek több érdekes epizódját és kedves megfigyelését mondja el a zászlós: B. Kornél dr. ügyvéd Sr. Ilonkának címzett levelében, amelyből az alábbiakat van módunkban közölni:

— Most nagyon jó kedvem van, mert egyrészt levelet írhatok, másrészt mert ma nagyon jó hírek jönnek felénk: csapatok jönnek erre felé is és így nemsokára ismét páholhatjuk a muszkákat. Megírom ismét hol vagyok, mert azt, hogy hol pihentünk s hogy honnan kerültem oda, már tudja. Most jelenleg a Tartárszorosban, mely Körösmeső mellett van, hártárbiztosító feladatunk van. Itt az én földalatti lakásom az egyik erődítésnél s innen írom levelemet is nagy fényűzés mellett, mert ma gyertyát is kaptam s így kettőt egyszerre égtek, hogy jobban lássak. Tábori kályhámban pattog a tűz s így az őrszem a fedések (kunyhóm) felé tettem, hogy a kéménynél melegedjék, mert nagyon hideg van. Nap-nap után vannak — azonban csak kisebb — esetepek. Egy ilyen alkalommal egy szegény bajtársunk halálosan meg is sebesült. Az eset úgy történt, hogy az illető járőrbe ment s egészen az ellenséges orosz téli földkunyhóig jutott; mivel azt hitte, hogy észrevétlenül került oda, mindent ki akart kémlelni és csak akkor vette észre, hogy bizony a muszka őrszem a figyelő részen meglátta. Menekülni akart, de azt már a muszka nem engedte s utána lőtt. A golyó nyakán találta s ottazonnal meghalt. Az oroszok ekkor eltemették, de később — úgy látszik — gondolták, hátha ezen alkalom révén kikémlelhetik állásainkat (mert sehogyan sem tudtak megközelíteni drótkerítéseink s lerakott aknáink miatt). Kiföldelték tehát újra és egy parasztkocsin deszkákból hevenyében összetakolt koporsóban az uton felénk küldték. Az őrség a kocsi s terhét bekísérte hozzánk, egy cédulát is hoztak, melyben orosz nyelven körülbelül a következő állott:

— Magyar bajtársak! Küldjük nektek a nálunk elesett Bajtársotokat, temessétek el Ti, ahogyan szoktatok. A holttest átvételéről miniket értesítetek, mert a kocsisnak meg van hagyva, hogy Hozzatok menjen s ha oda nem menne s nektek ezt az írást át nem adná s onnan írást nem hozna, úgy a parasztot főbe lövetjük, mert azt akarjuk, hogy bajtársatok ti közöttetek legyen. Aláírás valami kozák kapitány.

Gyanus volt a dolog. Kibontottuk a koporsót s láttuk, hogy egyszer már el volt temetve szegény, mert az arca össze-vissza volt sebezve s rá dobott fagyos rögöktől. Ez még gyanusabb volt. „Miért küldik csak azután (hozzák oporsóban) bajtársunkat? Persze a hadbírótság elé került az ügy s mint utólag kiderült, a kocsis egy paraszt ruhába öltözött kozák volt.

Emlékszik, mikor karácsonyi estünkről haza jöttem s azt a levelet írtam? Hát más-

nap reggel W.-ra mentem és december 25-én egész nap harcoltunk a Tartarow felé vivő szorosban s másnap folytattuk. A szoros a miénk lett, de 20 sebesültünkbe került, halottunk nem volt. Szakaszomból ekkor 2 ember (egy tizedes altisztom s egy honvédem) sebesült meg. Az egész harcot (mert egy századdal voltunk) ágyból, betegen, — volt vagy 89 tokos lázam — intéztem. Egy isben félszázadom parancsom nélkül visszajött, persze visszakergettem őket, magam pedig egy hajtányon mentem a szorosba, de akkorra derék embereim helyre hoztak mindent. Itt nagyon sok kémeket elfogattam s bekísértettem. Innen, mint már említettem, ide jöttünk most 1-én. Küldök egy csoport képet. Az alján ülő muszka foglyokkal. Ezeket a kozmácsi átközet előtti vasárnapon egy éjjeli rajtaütésnél századunk fogta el. Az „1“ számmal jelölt egy szakasz vezető ez „prosem ponyi“ (kérem uram) megszólítással egy muszka kulacsot adott emlékül hálából, mert kenyeret s cigarettát adtam neki. A „2“-os egy muszka töltenyt adott, a „3“-as nagyon busult, mert elfogtuk, a „4“-est (jól beszél németül) szakaszomból az első raj fogta el, — ezek mellettem s körülöttem jöttek, mert beszélgettem velük. (Igen ám! Mert már oroszul is tanultam) a többiek hátul jöttek. Sokat nevettek rajtam, mert azt nem tudtam oroszul mondani, hogy „busul“ (a 3-as) hát csak mutattam, hogy lekonyul az orra. De megértették, nevettek s heccelték a kis őrséget. Egész szépen beszélgettünk, bakáink is.

Egy jellemző eset: egy kisebb járőrünk megy nap-nap után az ellenség felé, hogy azt megfigyelje; persze ugyanilyen okos az ellenség is, hát ugyanezt teszi. Ilyen alkalommal egy járőrünk nagy ködben előtte egy másik járőrt lát elmenni, mely felénk tartott. Mivel szabály az, hogy előtalált járőrtől meg kell kérdezni mindent, hogy annak a másik járőr is hasznát vehesse, odakiált:

— Mai vezutáti muskani? (Hé, láttatok muskát?)

Ezek egyben arra felé tartottak, amazok pedig feléjük. Őt lépésről látják, hogy az egyik muszka járőr, a másik magyar járőr. De a magyar baka nem azért „magyar baka“, hogy ilyenkor fel ne találja magát, oda lép (mivel a muszkák többen voltak, s kezét nyújtja; odaát a parancsnok, szintén egy román, (besszarábiai) volt az is. Kezet fog mindenki s mindjárt kezdtek a „békétárgyalást“.

— Beszélnek nálatok békéről?

— Nem!

— Hát nálatok?

— Nálunk sem.

— Sokan vagytok ti?

— Sokan.

— Hát ti?

— Mi is.

Kicsaráltak ajándékaikat, — a miénk adtak nekik dohányt, amazok ezeknek rumot, — kezet fogtak s ki-ki indult visszafelé — haza. Ehhez hasonló sok epizódot tudnék leírni, de mi marad nekem elmondani való. Irjon sokat; lám én is sokat írtam ám s mindezt elég rövid idő alatt, mert pont 1 óra éjtél után...

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 181
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 181
nyomda	— 181

Duklánál meghiusult az orosz áttörési kísérlet.

(Ötszáz kilométeres fronton tart a harc. — Bukovina fokozatos visszahódítása Fegyverhiány Oroszországban.)

Tükrölt tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, február 10.

A Wiener Tagblatt haditudósítója jelenti: A lengyelországi és nyugat-galiciai harctéren szünetel a nagyobb akció. A keleti Beszkidékben és az Erdős Kárpátokban egészen a román határig offenzívánk folytonosan tart nyer. Csapatunk a németekkel együtt ötszáz kilométeres fronton eredményesen harcolnak. A Dukla-szorosban az ellenséges áttörési kísérlet véglegesen meghiusult.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az Erdős Kárpátokban ugrásszerűen haladunk előre. A Kárpátok többi részén az előtörés lassabban megy a terepnehézségek miatt. Duklánál most bizonyos stabilitás állt be, mert mindkét fél beásva várja a fejleményeket, amelyek reánk reményteljesek.

Berlin. A Berliner Tagblatt galiciai haditudósítója jelenti: A küzdelem a Dukla-szorosban a monarohia javára dönt el. Az orosz tüzéség gyöngé volt és ezért nem sikerült eredményt elérni. Az orosz emberkimelés nélkül előredobott gyalogsági tömegeket pedig rettenetes veszteségekkel visszaverték csapatunk.

Bécs, február 10. A duklai harcok szakadatlanul folynak. Az oroszok igyekeznek pótolni súlyos veszteségeiket, azok a tartalékok azonban, amelyeket tűzvonalba dobnak, nem tudnak semmi eredményt elérni csapatunk nagyszerű erejével szemben. A harcokban, amelyekben eddig tekintélyes számú foglyot és sok gépfegyvert zsákmányoltunk, különösen kiűntek a magyar honvédek.

Csernovic felé vonulnak csapatunk.

Burdujeni, február 10. Tegnap délelőtt tizenegy órakor a lakosság leirhatatlan lelkesedése közben honvédszázarak vonultak be Szucsavába. A várost tömérdek lobogóval díszítették fel. Délután két órakor nagyobb számú osztrák-magyar csapatok szállották meg a várost. A közönség az utcán öleli, csókolja a magyar katonákat. Az oroszok mindenfelől Csernovic felé vonulnak vissza. Radautzban kétszáz mohamedán katonát, Hatnábon pedig harminc eszterkeszt hagytak vissza az oroszok, akik azonban természetesen nem tartóztathatják fel csapatunkat. Kimpolung, Gurahumora és Szucsava városok ismét véglegesen birtokunkba kerültek. A délután folyamán több előkelő személyiség érkezett ide Csernovicból, akik jelentették, hogy Evreinov kormányzó és vasárkara, valamint az egész orosz helyőrség Novosieliába vonult vissza. Csapatunk Csernovic felé menetelnek.

Az oroszok vama... resége.

Bukarest, február 10. A Seara külföldi tudósítója jelenti Mihályleniből: A legutóbbi napokban elkeseredett küzdelmek voltak Pojanca és Valea Putnei között, ahol az oroszokat az egész vonalon megverték és messze Vamán túl visszaszorították. Az oroszok sok ezer halottat és sebesültet, továbbá számos hadianyagot veszítettek. Az oroszok helyzete ma igen prekárius, ellenben az osztrák és ma-

gyar csapatok katonai helyzete Bukovinában napról-napra kedvezőbbnek mutatkozik. Mihályleni román szökevények borzasztó dolgokat beszélnek azokról a szörnyűségekről amiket az orosz katonák a bukovinai románokkal szemben elkövetnek.

Orosz jelentés a kárpáti harcokról.

Pétervár, február 10. A folyó hó hetedik orosz hivatalos jelentés — mint a W. T. B. táviratozza — a következő: Keletporoszlországban a harcok az Instar és a Szessupe-völgyében elkeseredett jellegűek. A Visztula nyugati partján levő fronton nagyon heves tüzéségi harc folyt. A német ellentámadások dacára, csapatunk nemcsak, hogy megmaradtak a Visztula nyugati partján, a Bzura torkolatának közelében, hanem később támadásba is mentek át a elfoglaltak egy nagyon jelentős ellenséges támaszpontot Vitkowitz falu északi részén. Borzímow birtok közelében egy tekintélyes szakaszon elfoglaltuk a német lövészárkokat a második vonalbeli árkok egy részét. Borzímow környékén az ellenség három eredménytelen támadást intézett ellenünk. Az ellenség tüntető támadásait Malagocse és Chenziny környékén, továbbá a felső Visztula környékén Chvali Bogovitzéhoz közel és Galiciában Osenjkovitzé felé minden nehézség nélkül visszautasítottuk. Kárpátokban elkeseredett harc folyt a zboró—sztropkó—mezőlabrozi vonaltól északra, ahol előhaladást tettünk. A beszkidői szoros környékén az ellenséges offenzívát megállítottuk. A wiakowi szorosban lévő állásainknál és a nadwornai uton erőiesen visszautasítottuk valamennyi ellenséges támadást.

A németek várharca.

Pétervár. Lengyelországból a haditudósítók részeredményeket jelentenek, vagy tartós eldöntetlen ütközöket. A haditudósítók lassu, egyhangu pozícióharerről beszélnek, mely lármás tüzéségi harcok körül forog. Egy hivatalos bulletin szemére veti a németeknek, hogy várharcot provokálnak, hogy közelebb juthassanak az orosz állásokhoz. Acélpáncél által védve, mint a vakondok csuszának földalatt előre.

Keletporoszlországból azt jelentik, hogy Tilsitnél élénk harc folyik. Pillkallentől és Gumbinnentől északra az oroszok némi előhaladást tettek, Mlawánál nyugalom van. Orosz lapok megjegyzik, hogy a „Kárpátokban harcoló orosz csapatok szelleme sajnálatosan már nem olyan emelkedett, mint előbb”. A tisztikar körében elégedetlen a hangulat a azt el kell fojtani. Az orosz hivatalos jelentések beismerik, hogy a Dukla szorostól a Strvi—Munkácsi vasutig terjedő szakaszon a helyzet az ellenség túlnyomó száma s a rendkívül nehéz terepviszonyok következtében hátrányosan alakult, úgy, hogy szükségessé vált az orosz csapatoknak bizonyos visszafelé irányuló mozdulata.

Tüzéségi harcok a Visztulánál.

Rotterdam, február 10. Orosz lapok tegnapelőtti jelentése szerint a harcok a Visztula jobbpartján egyre hevesebbek lesznek. A balparton tüzéségi harc folyik. Az ellenség passzív

viselkedést tanúsít. A németek ismét nagy erőfeszítést visznek véghez, hogy Borzímownál és Wola Sidlovskánál az oroszok arcvonalát áttörjék. A küzdelem már hat nap óta tart, azonban az oroszok tartják hadállásaikat.

Milano, február 10. Pétervárról jelenti a Secolo tudósítója: A németek folytatják borzasztóan elkeseredett támadásaikat az orosz hadállások ellen, hogy mindenáron eljussanak Varsóba. Különösen a Visztula balpartján leirhatatlanul heves az ütközet. Míg a németek a centrumban támadnak, addig a Dankl tábornok vezetése alatt álló osztrák-magyar sereg a Nida mellett harcra és más osztrák-magyar csapatok a Dunajecnél erőteljes tevékenységet fejtenek ki egyrészt azért, hogy mentől nagyobb orosz haderőt kössenek le, másrészt hogy az ott álló orosz erőket szétkeressék.

Pétervár, február 10. (Rómán át.) A Messenger de la Armée jelenti: Az orosz csapatok tevékenysége tizenegy nap óta három főfrontra koncentrálódik: Kelet-Poroszlországban a Pillkallentől és Gumbinnentől nyugatra fekvő fronton, Orosz-Lengyelországban a Libno-Borzímov fronton és asután a Kárpátokban levő harctérre. Azok az összeköttetések, amelyek a Miava környékén folynak Kelet-Poroszlországban, még nem dőltek el. Február elejétől kezdve a Bolimovtól a Visztula balpartjáig húzó vonalon egy rendkívül intenzív esata fejlődött ki, amelyben igen nagy szerep jutott a súlyos és könnyű tüzéségnek. Ennek a esatának a sorsára is igen nagy hatással van a Borzímov körül vívott esaták tömege. Igen elkeseredett harcok folynak ezen a vidéken. A Pillcától délre és a Dunajec mentén a szövetséges csapatok több ízben mentek át a támadásba, éjjel-nappal szólnak nehéz ágyúik. A kárpáti harcok élénkebbé váltak.

Német közigazgatás tizenöt orosz kerületben.

POSZN. A keleti sereg főparancsnokának közlése szerint Orosz-Lengyelország következő meghódított kerületeiben lép életbe a német közigazgatás: Nieszawa, Wlozlawek, Gostynin, Kutno, Stuwza, Konin, Kolo, Kalis, Siaradz, Turek, Lentzya, Lodz, Lask, Czensztachau és Bendzinben. A polgári főkormányzó székhelye egyelőre Posenben van.

Nincs fegyvere az orosz ujoncoknak.

Amsterdam. Jól értesült pétervári jelentés szerint Oroszországban óriási a fegyverhiány. A nemrég bevonult ujoncok csak botokkal gyakorolnak és a friss csapatok kováspuskákkal mennek a harctérre, a lövészárkokba.

Uj ágyugyárunk és a tüzéségi főlény.

Budapest. A Pester Lloyd számára érdekes nyilatkozatot tett Skoda báró, a győri új ágyugyárról, amely körülbelül júliusban elkészül és minden európai gyárral mérkőzhetik. Skoda nem hiszi, hogy ellenségeink tüzéségi téren még tartogatnának valami meglepetést, vagy felléphetnének újítással. Nehéz misszaink utánsása legalább egy évet igényelne, tehát ha ilyet igyekezéne is készíteni, elbánnének azok használatba vételével.

Az aradi B.) osztályu népfőlkélek bevonulása. A polgár-ester ma hírdelményt tett közzé, amelyben tudatja, hogy a közös hadseregbe Aradon besorozott 28—82 éves B.) alosztályu népfőlkéleknek február 15-én a kieszemlési tázeriaktányában kell bemutatásra jelentkezniük.

London. Az angol alsóházban Kitchener lord a hadi költségvetés tárgyalásánál nyilatkozott az angol csapatok harci készségéről. Beszédében kijelentette, hogy erős meggyőződése, hogy végül mégis a szövetségesek fogják diktálni a békefeltételeket.

Amsterdam. A Times kanadai jelentése szerint kanadai csapatkontingenshez egy amerikai dandár is fog tartozni, amely kanadai amerikaiakból alakult, amerikai tisztek vezetése alatt.

Kopenhága. A három északi birodalom — Norvégia, Svédország és Dánia — elhatározta, hogy a Malmőben megkezdett közös tanácskozásokat folytatják. Ezuttal különösen az Északi tenger elzárásáról tanácskoznak, valamint arról az angol kijelentésről, amely helyesli, hogy angol kereskedelmi hajók semleges zászlókat használjanak.

Szófia. Szerbiában a múlt héten sok ellenzéki polgárt letartóztattak. Az a gyanu ellenük, hogy merényletet készítettek elő a Karagyorgyevics dinasztia és Pasics ellen.

— A Kölcsey Egyesület jótékony célú hangversenye. A Kölcsey Egyesület az Aradon állomásozó katonai csapatokhoz tartozó és a hadjáratban megsemmisült harcosok javára február 21-én, vasárnap délután a kulturpalota dísztermében mérsékelt belépő-díjak mellett, alkalmi előadással kapcsolatos hangversenyt rendez. A belépő-díjakat az egyesület irodalmi szakosztálya a legközelebbi napokban megállapítja és kellő időben közzé teszi. A rendezőbizottságnak oly választékos és gazdag műsort sikerült egybeállítania, amely teljes biztosítékot nyújt aziránt, hogy az egyesület a hazafias és emberbaráti céllal szolgálatára jelentékeny összeget fog beszállítani. A műsor, amely még részletekkel kiegészítésre kerül, a következő:

1. „Zichy Géza gróf tanít” című alkalmi költemény. Írta Szemere Kálmán, az aradi állomás Máv. főnöke. Előadja dr. Keszler Edéné, Kápolnay Juliska.

2. „Magyar népdalok”. Éneklő dr. Köpf Jánosné, hárfán kíséri Longhy Zseni.

3. „Magyar nép a világháborúban”, alkalmi tanulmány, írta és előadja Herczeg Ferenc.

4. a) Händl-Hubay: Lorchetto, b) Hummel-Burmester: Altdeutscher Tanz, c) Bach: Air. Hegedűn előadja Berger Károly, zongorán kíséri Fischer, a bécsi zeneakadémia hallgatója.

— Tolnai János dr. emlékezete Arad közgyűlésén. Arad város ma délutáni közgyűlésén Varjassy Lajos elnöklő polgármester meghatott szavakkal emlékezett meg Tolnai János dr.-nak, a törvényhatóság értékes tagjának elhunytáról. Javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy elhunytá föltött való őszinte sajnálatának a jegyzőkönyvben is kifejezést ad és erről jegyzőkönyvi kivonatban értesíti Tolnai dr. mélyen sujtott özvegyét.

— Pénzadományok az aradi Vörös Keresztnek. Az aradi Vörös Kereszt egylethez újabb a következő adományok érkeztek: Révész Adolfiné, Lusztig Andor, dr. Herz Andor és dr. Parecz Béla 20—20 koronát adományoztak az aradi Vörös Kereszt egyletnek, dr. Tolnai János ravatalára szánt koszorú megváltása címén. Az adományokért ezután mond halás köszönetet Vásárhelyi Janka elnöknő.

— Poricoré felesége — házmesterné. A párisi lapok a leleplezett Desclaux—Béchoff—Caillaux ügy körül valószínűsítik botrányvadászokat rendeznek. Amint már ismeretes, Desclaux ur, a reims-soissons-i francia hadtest számvivősi főnök rendszeresen szállított katonai élelmi és felszerelési cikkeket a kedvese, Béchoffné asszony, egy párisi divatszalon-tulajdonosnő lakásába. Mióta a katonai felügyelőség a sikkasztást leleplezte, se vége, se hossza a francia sajtó rágalmozási hadjáratának. A vélelten ugyanis úgy hozta magával, hogy a főbücs Desclaux számvivősi elnöke volt Caillaux minisztériumának és egyben a legfőbb mentőtanu a Caillauxné gyilkossági perében.

A párisi botrányrajtő Caillaux, a német áruló kiáltással minduntalan elő hozakodik a bukott miniszter bünlajstromával. Caillaux volt az, aki ellenozte a három éves katonai szolgálatot és ugyan-csak Caillaux akarta behozni a nagytőke fokozatos megadóztatásának törvényét. És azonfelül ki volt Poincaré elnök legádázabb ellensége? Ki akarta leleplezni a köztársasági elnök házasságát? Senki más: mint ez a fránya Caillaux. A párisi botrányrajtő most azzal gyanúsítja Caillaux-t, hogy délamerikai utazásának célja Poincaré asszony első férjének, egy párisi házmesternek, előkerítése volt, akitől a köztársasági elnök egyszerűen megvásárolta a feleségét és a házmestert busás bánatpénzzel Délamerikába számfízte. Ezt a házmestert akarta Caillaux — a botrányoikkok állítása szerint — visszahozni Párisba és egyik ottani tingl-tangliban fölléptetni, hogy így Poincarét csuffá tegye.

— A gázgyár és a villanygyár ügye a közgyűlésen. Arad város mai közgyűlésén napirend előtt Mülek Lajos dr. kérdést intézett a városi tanáshoz, hogy a belügyminiszter ismeretes leiratát, amely a szerződés meghosszabbításáról szól, miért nem hozza a közgyűlés elé? Azt olvassa a lapokban, hogy a gázgyári bizottság már foglalkozott a kérdéssel és hogy egy temesvári szakértőt is meghívott a tanács az ülésre. Ezt ő nem tartja helyén valónak. — Varjassy Lajos polgármester kijelentette: a tanácsnak az volt a terve, hogy ezt a fontos kérdést teljesen előkészítve hozza a közgyűlés elé és mivel folyton a debreceni és temesvári példákra szoktak hivatkozni, tehát elhatározták, hogy vagy Debrecenből, vagy Temesvárról hoznak szakértőt. Mivel a debreceni városi gázgyár igazgatója jelenleg katonai szolgálatot teljesít, a temesvári gázgyár igazgatóját hívták el. — Nagy Sándor dr. szintén kifogásolja, hogy eddig nem hozták az ügyet a közgyűlés elé és hogy a közgyűlés megkérdése nélkül szakértőt hívtak meg. Kérde, ki fogja viselni a szakértő díjait? — A polgármester azt válaszolta, hogy a város érdekében tartotta volna szükségesnek a kérdést teljesen előkészítve és megvitatta hozni a közgyűlés elé; ha azonban a törvényhatóság-bizottság úgy óhajtja, ő már a márciusi közgyűlésnek be fogja mutatni a miniszter leiratát. — Mülek dr; Lócs Rezső helyettes polgármester és Szathmáry János rövid fölvilágosításai után hozzájárultak ahhoz, hogy a kérdés a legközelebbi közgyűlésen azóba hozassék. — A villanygyár szerződése is rövid vita tárgya volt a mai közgyűlésen. Egy régebbi határozat alapján ugyanis a városi tiszti ügyészség bejelentette a közgyűlésnek, hogy a villaugyár szerződése 1916. december 31-én lejár és a szerződés értelmében már a folyó évben tárgyalni kell arról, meg akarja-e a város hosszabbítani a szerződést, vagy nem? A tanács azt javasolta, hogy a közgyűlés küldjön ki bizottságot, amely a kérdést behatóan tanulmányozza és tapasztalatairól tegyen jelentést a tanácsnak. A bizottságba a következő tagokat ajánlja Lócs Rezső elnöklő mellett: Nachtnébel Odón főmérnök, Jegessy Károly dr. főügyész, Kilényi János főszámvevő, Zádor Imre gépüzemigazgató, Adler Andor, Reisinger Sándor, Szathmáry János, Neuman Adolf báró, Ring Géza, Parecz Béla dr. és Fényes Dezső. Vita fejlődött ki ezután a fölött, hogy ki legyen a kérdésben a város szakértője. A vitában résztvettek: Nagy Sándor dr., Varjassy Lajos polgármester, Adler Andor, Faragó Rezső, Mülek Lajos. Szakértő gyanánt a város részéről a gépüzemigazgató fog szerepelni. A közgyűlés a bizottság előadójává Fényes Dezsőt küldötte ki, a ki elaboratumot fog készíteni az ügyről.

— Tolnai János dr. alapítványra ma a következő adományok érkeztek az aradi izr. hitközség elnökségéhez: Schaffer Adolf és neje Temesvár 10, Schäffer Henrik és neje 10, Basch Simon és neje 20, Bing Vilmos 100, Szabó Albert és neje 20, Deutsch Artur és neje 20, Lengyel Manó és neje 25, Hall Jolán 10, Oppenheimer Rezső 20, Martinu Gábor 10, Fischer Jenő dr. 25, Pollák Vilmos és neje 20, Münz Márton és neje 10, öz. Basch Lipótné 20, Szöllösi István és neje 15, Szöllösi Zsigmond dr. 15, Hegyi Gvuri és Bandi 10. Tonner László és neje 10, Rosenberg Artur és neje 10, Eles Géza dr. és neje 20, Mairovitz

Emil és neje 20, Ring Géza 80, Neuman Adolf báró 30 korona. Ma összesen 480 korona adomány folyt be, a tegnap kimutatott 495 koronával együtt összesen 975 korona.

— Köszönetnyilvánítás. Eles Ármán és neje 25 koronát adományozott az izraelita jótékony nőegylet javára, boldogult Tolnai János dr. ravatalára szánt koszorú megváltása címén, mely kegyeletes adományért köszönetet mond az elnökség.

— Árverés a vasuton. Arad állomáson a raktárhelyiségben február hó 18-án délelőtt 9 órakor következő tárgyak: üres zsák, használt ruhanemű, rum, pálinka, faúru, deszka, cirok seprű, kvarc por, nyers gesztenye, vas sodrony, öblös füvegáru stb. kerülnek nyilvánosan, bírósági eljárásán kívül a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés, valamint az azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, elárverezésére. Az elárverezőndár uka vevőszándékkal megjelentek által közvetlenül az árverezés előtt megtekinthetők.

— Vizmentes hadicsizmák, hadi cipők, hócipők és előírásos lábszárvédők óriási nagy választékban Weinberger János kizárólagos cipőraktárában Andrassy-tér 20. szám. 201

A községi jegyző és a segélykérő családok.

(Ahol nincs és ahol sok az államsegély.)

A hadbavonultak hátrahagyott családjainak segélyezése körül panaszkók merültek fel az ország néhány községében a jegyző ellen. Ezen csodálkozni egyáltalán nem lehet, mert a falusi közönség az állami segélyezésre vonatkozó pénzügyminiszteri utasítást nem ismeri és abban a téves hitben van, hogy ez a segély kivétel nélkül minden hadbavonult katona hátrahagyott családját illeti meg. Ennek következtében a községi jegyző a háborús állapottal megsokszorosodott teendői mellett, valószínűségi zaklatásnak, megrohanásnak van kitéve, nap-nap után. A segélyre nem jogosultakat jó szóval, szép szerével felvilágosítani nem lehet, mert a legtöbben inkább azt hiszik, hogy tisztán a jegyzőn múlik a segély részükre való meg nem állapítása.

Az elutasított felek avval érvelnek segélyre való igényük mellett, hogy az ő házuknál is érezhető a családhiánya, épp úgy, mint a szegény emberénél, sőt még érezhetőbb, mert több a tejni való, amit egy gyenge asszony apró gyermekeivel el nem végezhet. És ebben van is egy kis igazság, de — sajnos — ezt nem lehet figyelembe venni mert az erre vonatkozó pénzügyminiszteri utasítás azt rendeli, hogy a községi előjárók kötelesek kiváló gondot fordítani arra, hogy állami segélyre jogosultnak csak olyan családtagot, illetve családtagokat véleményezzenek, akik magukat vagyoniuk jövedelméből vagy önálló más keresetükből tenntartani nem képesek.

Községem előjárósága ehhez az intézkedéshez szigorúan alkalmazkodott és abban a meggyőződésben — jobban mondva föltevésben — hogy oly családok, kiknek négy, vagy több hold szántóföldből álló birtokuk van, képesek magukat eltartani a birtok jövedelméből azért a miniszteri utasításban kimondott anyagi felelőssége tudatában ezeket a családokat segélyre jogosultnak nem véleményezte.

Most azonban, midőn a katonaság részére gabonát kell rekvirálni és a gabona készletet házról-házra járva számba vették, kétségtelen meggyőződést szereztem községemben arról, hogy az idej rossz termés következtében a községben lévő 450 házzal közül csak 34 háznál, illetve földes gazdánál van 5—20, és 54 háznál 1—4 mm. gabona, a többi háznál pedig vagy abszolút semmi, vagy pedig 2—3 sütésre való lisztet találtunk.

Ez szomorú és aggasztó állapot. Így azután nem lehet fel többé, hogy a hadba vonultak hátrahagyott családjai képesek magukat eltartani vagyoniuk jövedelméből; mert mit ér a kisgazda 10—20 vagy több holdnyi szántóföldje, ha azon mi sem termett. Egy ily gazdának a helyzete majdnem rosszabb a szegény emberénél, mert a szegény ember hadba vonulása előtt megkapta napszám-bérét munkaadójától, tekintet nélkül a termés jó, vagy rossz voltára, míg a kisgazdának kész kiadása —

FOG- tőmések, aranyból, platina, asany és esüst, amalgamból és a fog eszével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hídak, egész fogcsorok szájpédálás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogcsorok átalakítása, valamint javítása ::

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetek en is a leztelenebb mértékben megfelelhesek.
TELEFON: 10-11. SZÁM. 167 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös utca

vetőmag, kapálás, aszatolás, aratás körül fölmerült költsége — a rossz termés következtében kárba veszett. Van tehát oly rossz anyagi helyzetben, ha nem rosszabban, a 10-20 vagy több holdas hadba vonult földes gazda családja is, mint az a szegény ember, akinek egy földje sincsen mert a földesgazda az idej 1-1¹/₂ mázas termést vetőmagnak használta föl, a valmivel jobb tenzeri termést pedig eladta, hogy adóját és a bank kölcsön (mert ilyen nélkül alig akad földesgazda a községben) kamatait fizethesse; míg ellenben a szegény ember napszámból való kis keresetét félre tette télire, élelemre.

Ez a kis igazság, mellyel a földesgazda családja állami segélyre való jogosultsága mellett érvel és es így is van. Azért bátorodom ezen körülményeket az illetékes hatóságok figyelmébe ajánlani és a segélyezési kérdést illetőleg, a földes gazdákkal szemben a következő méltányosság alkalmazását ajánlom:

A hadba vonult földes gazdák hátrahagyott családjai tekintet nélkül a 10-20, vagy több holdas birtokukra, de tekintettel a az idej rossz termés következtében beállott válságos gazdasági helyzetre: mondassanak ki állami segélyre jogosultságnak és ha a háborus állapot beálltától kezdve nem is, de legalább folyó év február hó 1-től kezdve — mert addig még volt szűkösen kenyérnek valójuk. A segélyezés mértékét pedig úgy gondolnám, hogy olyan család, ahol csak feleség maradt 60, ahol pedig több családtag maradt, ezek számára való tekintet nélkül, 80 fillér napi segélyt kapjon. Azért gondolok így csakély összeget, mert ha családok jobb módhoz is voltak szokva normális viszonyok között, most havi 18, illetve 24 korona segélyösszegeből — főzelek félék birtokában — megélhetnek.

Megjegyzem, hogy a többször említett miniszteri utasítás szerint a normális segélyösszegek úgy is bőkezűen vannak megállapítva. Vannak szegény családok, melyek 50-60 korona segélyben részesülnek havonta, holott ezek is megélhetnének 18-24 korona havi segély-összegeből, csak hogy akkor nem telne cifra ruháztkódásra.

Egy aradmegyei községi jegyző.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Átirat Aradra a lipcsei vásárról. Most először történt meg évtizedek óta, hogy a lipcsei híres vásárra való jelentkezés céljából a magyar kereskedelmi és iparkamarákat átiratban kereste meg a lipcsei kamara. Az aradi kamarához ma érkezett átiratban a lipcsei kereskedelmi és iparkamara azt adja tudtul, hogy az európai bíró lipcsei Messe-t az idén március eleje és ötödike között tartják meg. A vásárra bejelentették részvételüket az összes semleges államok még az Amerikai Egyesült Államok) nagy cégei is, tehát ez évben is csaknem olyan forgalmas lesz, mint máskor. Az átirat arra hívja fel a kereskedők figyelmét, hogy az odautazásnak semmi nehézsége sincs, ha az utasnak személyigazoló okmányai vannak. A lakás és ellátás most is épen anynyiba kerül Lipcsében, mint normális viszonyok között.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1915. évi február 11-én:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Államtitkár ur.

Vigjáték.

10. Szék.

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Nyugdíjas vármegyei műszaki tisztviselő

36 éves hadmentes gyermektelen egészséges, szorgalmas mintegy 12 ezer korona értékű ingatlan tulajdonosa mely leljesen tehermentes és biztosítékul bekebelezhető lenne

alkalmazást keres

bankban, gyárban, íródában, műszaki vagy külső alkalmazást is elfogad. Cim a kiadóhivatalban. 580

Február hó 12-én és 13-án

A sátán kutyája.

Február hó 14-én és 15-én

A rejtélyes ház

cimű SCHERLOCK HOLMES-film kerül bemutatásra az

APOLLO SZÍNHÁZBAN

APOLLO SZÍNHÁZ.

Február hó 11-én, ma csütörtökön.

Háborus aktualitás

a keleti és nyugati harctéren.

Az év első szenzációja SCHILDKRAUT filmje

A házaló

dráma a világháboruból 3 felvonásban. Gyönyörű felvételek, német-magyar és osztrák csapatok teszik szenzációvá ezt a képet.

Eva fürdőkosztümében.

Szellemes vigjáték 3 felvonásban.

Az előadások 5 órakor kezdődnek.

*Ezen rovat alatt közöltakért nem vállalunk felelősséget.

Hirdetés.

Miután tudomásom van arról, hogy sok kisbérlet a háborus viszonyok következtében bérleteiktől visszaléptek, így felhívom mindazon földbirtokosokat, kik visszamondott bérletföldet felett rendelkeznek, ugyszintén azon kisbérletket is, kik ez évre földet bérelni óhajtanának, hogy előjegyzések céljából bizalommal hozzám fordulni sziveskedjenek, hol költségmentesen minden eziránybani felvilágosításokat megkaphatják.

Mayer Dániel

kereskedő és bizományos
Arad, színház-épület.

572

265 - 1915. pm.

Felhívás.

A sebesült török bajtársaink gondozására alakult Vörös Földhold Egyesület testvéri szószattal fordul a magyar társadalomhoz, nemcsak munkájában, melyet a Vörös Kereszt mintájára folytat, a mi segítségünket is kéri.

E felhívás meleg érzést, testvéri készséget kell, hogy ébresztsen a magyar társadalomban, mert egy célért és egy ellenség ellen harcolunk egy lélekkel: a mi győzelmünk, az ő győzelmük, az ő győzelmük, az ő diadalmuk és szenvedésük egyuttal a miénk is.

Gondoljunk az ügyünkért és éretünk harcoló és sebesülő távollott török bajtársakra és adakozzunk a Vörös Földhold irgalmas cédjaira.

Felkérem a város áldozatkész közönségét, hogy ezen nemes célra szánt adományait hozzám juttatni sziveskedjék.

Arad, 1915. január 14-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk

ha a befutésnél

olcsó
alágyujtásra
való papírt

használnak. Kb. 50 kilés bálakban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 2861

Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Özv. Jiraszek Lajosné saját termései elsőrendű tisztán kezelt ménesi vörös és pecsetye

ó borai

zárt palackokban kaphatók
Kosztka Gusztáv és fia
cégnél Arad, Vörösmarthy-u. 3.

Nagybanrendelések a termelőnél
Arad, Teleky-u. 24. eszkielendők.

Az „Orsoval halhoz.”
Legnagyobb halkivitel.

Luttwák József

déli gyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám
(volt Spielmann ház) saját ház.

Van szerencsém a t. vevőközönség b. tudomására hozni, mint minden évben úgy az idén is, hogy a vevő közönségnek alkalma legyen olcsó és jó áruhoz jutni több rakomány narancs és citromot hozattam. 1 dr. különlegesség Mandarin 8 fillér. Tíz lada egyszerre való átvételénél 5%-ék engedmény. Élő halak, naponta üzletemben, pénteki napon halpiac téri sátramban nagy választékban a legolcsóbb árban kaphatók. Nemes és nagy halakat a vevő közönség kívánataira legolcsóbb árban szerzem be, ezek nálam előzőleg megrendelendők. Ajánlom továbbá 100 kgr kassai kaposzta 5 K. 100 kgr. nyiri rózsaburgonya 10.— E. 1 kgr. Kassai torma 60 fillér. 1 kgr. vöröshagyma 44 fillér. 1 kgr. I. rendű dió 90 fillér. 1 kgr. szilva 84 fillér. Deli gyümölcsök minden fajtája a legolcsóbb árban. Vidéki rendelések legpontosabban eszközölköztenek. Üzletem péntek estétől szombat estig zárva. A t. vevőközönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel

2861

Luttwák József.

helyiségeket szintén gondosan kell tisztogatni (5%-os karbolsav, vagy forró kálicsappan oldattal esetleg kén elégetésével egy köbméter légré 20 gr.-ként számítva.)

Ezek előre bocskátása után kötelezőleg elrendelem, a város területén lévő nyilvános helyek u. m. szállodák, szálloda, vendégházak, kávéházak, kávéházak, cukrászdák, vendéglők, korcsmák, pálinkamérések, összes helyiségeinek valamint kvartély helyek állandó szigorú tisztántartását az összes felsorolt nyilvános helyek, valamint a személyszállító eszközök, lovasut, bérkocsik, 5%-os karból oldatba mártott seprővel naponként legalább kétszeri kiséprését, kilincsek, ajtófogók, fellépő fogóknak, 5%-os karból oldattal naponként többszöri mosását, felsorolt nyilvános helyek és személyszállító eszközök székelnek, ülésének naponta több ízben való letörülését. Meghagyom a borbély és fodrász üzletek, valamint a nyilvános fürdők tulajdonosainak, hogy helyiségeik illetve eszközeik, fésűk, kefék, tisztántartásáról felelősségét, a helyiségek naponként többszöri kiséprésétől gyakori felsorolásáról gondoskodjanak; a gyárak iparvállalatok tulajdonosainak, hogy a munkatermek, és ezek helyiségek, ruhatarak tisztántartásáról a mozgósítók tulajdonosoknak, hogy a nézőter és mellék helyiségek, a kilincsek, fogók 5%-os karból oldattal való letörülésétől, székek, padok, stb. alapos letörülésétől, a helyiségek naponkénti kiséprésétől személyes felelősség terhe mellett gondoskodjanak.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a 203700/VII d B. M. körrendelet értelmében a kiütéses typhus minden esete, ugyancsak minden olyan eset, amely erre gyanusnak látszik, a hatóságnak nyomon bejelentendő. Köteles ennélfogva mindenki a gyanús megbetegedést előszóval, távbeszélőn, vagy írásban (lev. lapon) akár a városi orvosi hivatalnak, akár a rendőrkapitányságnak, tudomására jutás után azonnal bejelenteni.

Ezen hirdetmény összes meghagyásával a legszigorúbb pontossággal teljesítendő; azok beartását közvelemmel állandóan ellenőriztetni fogom, s minden mulasztást, hanyagságot, az 1876. XIV. toz. 7. §-a alapján a legnagyobb szigorral fogok büntetni.

Arad, 1915. február 8.

Greén Nándor
főkapitány.

Tenyészkanok

1 éves szőke mangolica gróf
Dessewffy tenyészetéből el-
adók, vevő választása szerint
darabonként 100 koronáért.

518

Kristyóry János

gazdasága

Telefon 226. — Arad-Gáj

2694—1915. kh.

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy Arad város területén, illetve a városban lévő hadifoglyok között az utóbbi napokban kiütéses hagymás megbetegedések fordultak elő, szükséges, hogy a fellépett ragályos betegség elleni védekezés és óvrendszabályokról a város közönsége kellő tájékozást szerezzen.

A kiütéses tifusz nagy mértékben fertőző betegség. A leppangási idő elteltével, amely tág határok (3—21) nap között ingadozik, néhány napi rosszullét, majd hirtelen rázó hideg, azután magas láz áll be, amely 8—16 napig tart. A betegség 4—5 napján piros, lapos foltok mutatkoznak a mellén és has felső részén s elég gyakran a végtagokon; a foltok helyén néha a bőr alatt kis vércsövek látszanak. Gyógyulás alkalmával a bőr korpaszerűen hámlik, ami körülbelül két hélig tart. A betegnek közüll átiag 15—25 százaléka hal el.

A kiütéses tifusz okozója bizossággal nincs még kiderítve, de kétségtelen, hogy a betegség ragálya a betegzel vagy az általa használt tárgyakal való érintkezés révén átragadhat. Ujabbban az tűnt ki, hogy a tifusz ragályát fertőzött emberekről és tárgyakról, rovarok, főképen pedig tetvek viszik át másokra, ennélfogva a kiütéses tífusz leküzdésére szolgáló rendszabályok, sorába a tetvek elpusztításának igen nagy fontossága van.

Figyelmeztetem ennélfogva a közönséget, hogy a ragály elleni legbiztosabb védekezés a tisztaság követelményeinek szigorú betartása, a gyakori tiszta fehérnemű váltás, főképpen pedig, a tetvek, poloskák, rovarok gyökeres kiirtása. A tetvek irtásának legbiztosabb módja a testrészeknek szűke kenőccsel, petróummal, vagy kámforolajjal való bedörzsölése.

A tetves ruhát, fehérneműt és egyéb tárgyakat zsákba téve, gőzzel kell fertőtleníteni, bőrt (cipőt) és prémét 5%-os karbolsav-oldattal lemosni, illetőleg lekefálni. — Ha gőzfertőtlenítő készülék nem áll rendelkezésre, a szóban levő tárgyakat (bőrnemű kivételével) kellő óvatossággal füstölt süttőkemencébe helyezve lehet men esíteni a tetvektől és petéiktől. A tetű és egyéb rovar pusztítására szolgáló

Mi lesz tavasszal?

ezen töri a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposan fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felütni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a kúteges tífusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tífusz nagy számban található és e betegség terjedését különösen a tetvek közvetítik, miért is ellenük védekezzünk alapos fertőtlenítéssel.

Kezünket és arcunkat **LYSOFORM SZAPPANNAL** mossuk meg és a mosdó és a fürdővizhez adjuk keves **LYSOFORM** fertőtlenítőszer. A butorokat reggel töröljük át 2%-os **LYSOFORM** oldatba mártott ronggyal, ugyanígy suroltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos ruháneműt ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 2%-os (olcsó) **nyerslysoform** oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni

és e célból kérjék ingyen és bérmentve az „EGESZSÉG és FERTÖTLENÍTÉS” című tanulságos könyvecskét

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyárából Ujpesten.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Kalmár József

villanszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Burgonya

valódi rózsa és hópehely, nagyban és kicsinyben, a legolcsóbban kapható
Adler Hugó általános kereskedelmi és ügynökségi irodájában Arad, Weitzer J.-u. l. Telefon 797.

Magyar királyi államvasutak.

15912. F. IV. 191. szám.

Arverési hirdetés.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teherárúraktáraitban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Állomás	1915. február hó	nap
Arad	18	án.
Békéscsaba	25	én.
Brassó	25	én.
Budapest dunapart teher p. u.	22	én.
Budapest nyugoti pályaudvar	18	án.
Debrecen	22	én.
Eszék	12	én.
Fiume	23	án.
Győr	26	án.
Kassa	19	én.
Kolozsvár	16	án.
Losonc	19	én.
Miskolc	26	én.
Nagyszombat	24	én.
Nagyvárad	23	án.
Pápa	17	én.
Pécs	19	én.
Pozsony	18	án.
Sátoralja-Ujhely	26	án.
Szabadka	24	én.
Szatmárnémeti	15	én.
Szeged	17	én.
Szolnok	15	én.
Temesvár Józsefváros	18	án.
Ujvidék	28	án.
Zágráb	18	án.
Kaposvár	18	án.

Budapest, 1914. évi január hó.

Az igazgató.

(Utányomás nem díjazatik).

57-915. eln. sz.

Hirdetés.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 7004. eln. szám alatt e rendelet, hogy a loosztályozások alkalmával nyilvántartási lappal ellátott lovak ezen minőségét a marhalevelek jegyzet rovatában azok kiállításának alkalmával fel kell tüntetni, még pedig úgy, hogy a nyilvántartásba vett lovak ebből minősége a marhalevelek felső részére vezető „H. díj szolgáltatásra nyilvántartva” szövegű jegyzettel s a nyilvántartó lap számával jeleztessek. Elrendelte továbbá, hogy minden nyilvántartó lappal ellátott ló után a tulajdonjog igazolására mindig külön marhalevel állítassék ki, aminek képest tehát oly lóirtokosok, kiknek közös marhalevéllal bíró több lova van, a nyilvántartó lapokkal bíró lovakra vonatkozó külön marhalevel kiállítására a fent előírt nyilvántartási záradék alkalmazása céljából a marhalevel kezelő előtt 15 napon belül megjelenni tartoznak, míg oly lóirtokosok, kik nyilvántartásba vett lovaikra nézve külön marhalevéllal már rendelkeznek, csupán ezen utóbbi célból (t. i. a nyilvántartási záradéknak a marhalevelekre vezetése végett) kötelesek a marhalevel kezelőnél jelentkezni. Hasonló kötelezettség áll fenn akkor is, ha valamely nyilvántartó lappal ellátott ló ezen minősége egy későbbi osztályozás alkalmával megszűnik, vagy ha a nyilvántartó lap a polgármester által bevontott és ez okokból a nyilvántartási záradék törlése válik szükségessé. A törlésnek a záradék áthuzásával kell történnie és ezt a marhalevel kezelőnek „örölem” szóbejegyzéssel és névaláírással kell tájékoztatnia.

Az osztályozó bizottság által nyilvántartásba vett oly lovak birtokosai, kik az illető lovakra vonatkozó marhalevel birtokában még nincsennek, minden oly esetben, midőn marhalevel kiállításának szükségé áll be, a marhalevel kezelőnek lovak nyilvántartott voltát bejelenteni és a nyilvántartó lapot előmutatni tartoznak. Az ezen rendelkezésben a lovak marhaleveleibe vonatkozólag tett rendelkezések az öszvérek, öszvér-szamarak és szamarak marhaleveleire is érvényesek.

As a birtokos, aki ezen rendelkezésben előírt marhalevel váltási, illetőleg bejelentési kötelezettségnek nem felel meg, kihágást követ el s 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 15 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Felhívom ennél fogva azon lóirtokosokat, akiknek loval nyilvántartási lappal vannak ellátva, hogy ezek marhaleveleit 15 nap alatt a megfelelő eljárás végett a marhalevel kezelőnél bemutassák, mert ellenésetben ellenük a kihágási eljárás folyamatba fog tétetni.

Arad, 1915. január hó 27-én.

Green, főkapitány.

Hirdetés.

Folyó hó 12-én reggel 9 órakor az aradi lóvásártéren a kisszentmiklósi ló-kórházból

kimustrált 24 darab ló

nyilvános árverésen el fog adatni.

Kisszentmiklós, 1915. február 7. 548

A kisszentmiklósi ló-kórház.

2093-1915.

Hirdetés.

Az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak 7492-1915 sz. megkeresésével közölni tesszük, hogy ahadművelési terepen kívül levő kórházakban, vagy magán ápolásban elhalt, a legénységi állományhoz tartozó katonai személyek elátlási

kegyényeikhez az öszvérek kegyeletlenességét és vagyontalanosságát igazoló okmányok is szükségesek.

Az ellátási ügyek sörögős lebonyolítása céljából kívánatos ezen okmányokat felszólítás nélkül az elhunyt csapattestének pótlakulásához beküldeni.

Arad, 1915. február 5.

A városi tanács.

A szépségápolás litka a használandó
szépségápoló szerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

**Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.**

Mincképp kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testezin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatása.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,
Tea és Rum
jutányos áron kaphatók:
Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota.

Értesítés.

Van szarénésém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy a Baross-
park kioszkjában modern és ké-
nyelmes kávéház és büffével el-
látott helyiségeket rendeztem be,
ahol kávéházi italok és ételek ál-
landóan mérsékelt árákért szolgál-
tatnak ki.

A helyiségekben egész napon
át szabad a bemenet, kivéve ha a
jégpálya nyitva van.

Ujságok nagy választékban ren-
delkezésre állanak. — Szíves párt-
fogást kér kitűnő tisztelettel:

Geller Samu,
KÁVÉHA.

Az ujonnan életbe lépett pol-
gári perrendtartás foly-
tán szükséges

**ügyvédi
és
birósági
nyomtatványok**

kaphatók az
Aradi Nyomda Részvénytársaság
nyomdájában,
József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szobor-
ral szemben.)

**Villany olcsóbb,
mint a petroleum!**

Villamos világítási beren-
dezéseket jutányosan eszközöl

Koch Dániel
villanszerelő Arad,
Deák Ferenc-utca 42. sz.

Eladó

2 darab 9 éves kurtirozott
lipicai szürke kocsi, ló szer-
számmal és félfedeles ko-
csival.

Ugyanott 2 darab csikó
tisza lipica (mindkettő rész-
ről) egyik 2 éves, másik 1
éves.

Értekezhetni lehet
özv. Dr. László Gyu-
lánénál Borosjenőn.
Telefon szám 16.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat,
sodrony ágybetéteket, sodrony ko-
csi-üléseket, gyermekágy és gyer-
mek-kocsikat, réz-karnisokat, mos-
dó-asztalokat felszerelve, össze-
csukható ágyakat és madracokat.
Szállodai és kávéházi, kórház és
intézetek berendezését. Elvállalok
minden e szakmába vágó munká-
kat a legjutányosabb árák mellett.
Vidéki megrendeléseket pon-
tosan eszközölök.

66-1915

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke néhai Wieser Aladár által
megvett, de a város tulajdonában
visszamaradt Orovil és Kurta-utca
sarkán levő 2 hold 553 □ öl
terület bérbeadása iránt folyó évi
február hó 15-én d. e. 10 órakor
árverést tart.

Kikiáltási ár az egész terület-
ért 150 korona évi bér.

A bérlet egy, esetleg három
évig tart.

Bánatpénzül letendő 20 korona
készpénzben.

Az árverésen részt lehet venni
csak szóbeli ajánlatokkal.

Az árverési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál az árve-
rést megelőzőleg is megtekin-
tethők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1915. évi január hó 15-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

**Eladok
és
veszek**

**Burgonyát,
Tarhonyát,
Szalonnát,
Disznósírt,
Szalmát,
Takarmányrépát
métermázsánsként és
waggontételekben
Kalmár Endre Arad,
Asztalos S.- és Chorin-utca
sarak terményüzlet.
Telefon 1025.**

Bérbeadatik

méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotá-
jában egy tágas, díszes

üzlethelyiség

mellékhelyiségeivel, a főtéren. Továbbá két
szép üzlethelyiség a Zrinyi-utcában. Ezen-
kívül bérbe adatik a Zrinyi-utcában a III.
emeleten egy tágas, négyszobás lakás fű-
téssel és lifthasználattal. Valamennyi he-
lyiség központi fűtéssel van ellátva. Érte-
kezhetni alólirott házgondnokkal.

BODY BODOG.

TYPHUS ELLENI SERUM

(csak orvosi rendeletre.)

Kapható:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. szám.

Mozdonyvezető,

ki katonamentes s azonnal beléphet,
kedvező feltételek mellett

alkalmazást nyer.

Rudai 12 Apostol Banyatársulat
Brád (Hunyadi megye.)

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
  2. Jelige alatt.
  3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Osv. uriaszony

oktatást a perzsa-, szmyrna-, töröki szőnyegkészítésben, ezenkívül mindennemű női kézimunkában. Tudakozódni lehet Florián-utca 5/c földszint jobbra. 512

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

egy fűszer szakmában teljesen járatos, románul is beszélő s jó bizonyítványokkal rendelkező kereskedő keresetét. Ajánlatokat kér a fizetési igény megjelölésével Kuge' Sándor Brád Hunyad megye. 547

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligente Frau

sucht Stelle als Eingeher köchin oder Aufräumerin, Nachmittags eventuell au Kinder. Briefe erbeten unter „S. Lujza“ an die Administration. 585

Jó bizonyítványokkal

rendelkező nő szakácsnőnek ajánlkozik. Cím József főherceg-ut 8. sz. a házmesternél. 562

KIADÓ LAKÁS.

Neuman M.

ruhatelepe felett levő első emeleti lakás május 1-re kiadó. Bővebbet Neuman M. cégnél. 578

Két gyönyörű

utcai szoba, egyik erkélyes, előszoba és fürdőszoba mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó, 50 korona havi bérlettel. Villany bevezetve. Kossuth u. 85. 574

Florián utca 14/a sz.
alatt két szobás utcai lakás fürdőszoba és minden mellékhelyiséggel együtt kiadó. 579

Kiadó lakás.

Luther-utca 2. sz. a., a II. emeleten 4 utcai szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. 6. május 1-től kiadó. Bővebbet ugyanott a leltársz. hivatalban. 520

1 üzlethelyiség

lakással együtt, 1 kétszobás udvari lakás előszobával. május 1-re kiadó Thököly tér 4. szám. 505

Orosy utca 8 szám

alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással azonnalra, vagy május 1-re kiadó. 849

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-8. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Kiadó május 1-re.

Deák Ferenc-u. ca 39. számú házban egy 4 szobás erkélyes modern utcai lakás, egy 2 szobából álló garzon lakás irodának igen alkalmas, bevonulás miatt azonnal kiadó, esetleg 4 szobával együtt kiadó. Május 1-re. 583

Irodáva'

vagy üzlethelyiséggel egybekötött földszinti lakás Thököly-tér 6/b sz. alatt f. évi május 1-től kiadó 522

Egy kertli lakás

8 szoba, minden hozzá tartozóval május 1-re kiadó. Wesselényi-utca 28/a. 521

Varjassy Lajos-utca 129. sz.
házban egy utcai kétszobás lakás elő- és fürdőszobával május 1-re kiadó Bővebbet Fábrián építésznél Kápolna-u. 6 sz. 526

Kiadó azonnalra

2 szoba fürdőszoba és hozzá tartozó mellékhelyiségek, Aulich Lajos u. 12. sz. 549

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Ferenc-tér 6. sz.

alatt 4 szobás lakás nagy előszobával és mellékhelyiségekkel május 1-re 1100 koronáért kiadó További felvilágosítást ad a tulajdonosné, özv. Brunhuber Kálmán. Ménesen. 478

LAKÁST KERESNEK.

2 butorozott szoba

világos utcai, fürdőszobával a főter közelében, kerestetik. Ajánlatok „Főtisztviselő” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 573

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Veszek

Aradi Kereskedelmi Bank R. T. részvényeket. Csak az ár megjelölése mellett. Ajánlatokra reflektálok, melyek „Részvény” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 567

Egy 9 HP.

4 üléses automobil 1000 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 519

Eladó

2 ló, hintók, szerszámok stb. Bővebbet Andrassy-tér 6. sz. Verosziroda. 488

Náder Gyula és Fia

késműves és villanszerelési fiatalok Weltzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák korszerűsége legpontosabban eszközöltenek. 148

„Qui Si Sana“

a világ legszebb női harisnyája kapható seiyem, flor és fil d' Cosseben. Bársony pántos cipő párja 5 kor. 10 fillér. Cipő Törsde Apollo mosi mellett. 5161

Veszek

uraktól levett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bleier Ignác, Szent-Pál-u. 12. 589

ÜZLETEK.

Jó tárgalmu

vegvesker skedés italmérés- és trafikál május 1-re kiadó. Mikos Kelemen-u. 2. sz. 466

INGATLAN.

Akác utca 6 szám

ház vagyis előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a Kereskedelmi Banknál. 566

KÜLÖNFÉLE.

Előrendű

masamód és tanuló leányok felvételnek, ugyanott csillárt, üzletberendezést és tükröt veszek. Forray u. 8. Dávidné. 563

Az olvasó közönség

figyelmébe ajánljuk több mint 110.000 kötetből álló, elsőrendű Krausz Paulin-féle kölcsonkönyvtárát. Kötetenként 10 fillér. Telefonszám 511. 241

A legdivatesabb

levé'papi'ok

a leg'csöbb árban beszerezhető

Jámbor Antal

papir- és írószerüzletében Arad, Andrassy-tér 3. (Tabajdi-utca oldal) Telefon szám 1022. 1231

826-1915. kő. sz.

Hirdetmény.

Az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak 75-1915. biz. sz. megkeresése folytán közlre teszem, hogy azon besorozott B) alosztályú népfőnökök, akik a közös hadseregbe státustak be és f. évi február hó 15 napján az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnoksághoz bevonulni köteleztettek a Kiszentmiklós községben levő tüzérszaktanyában tartoznak bemutatásuk végett jelentkezni.

Arad, 1915. február hó 10-én.

Varjassy,
polgármester.

1/1915.

Hirdetmény.

Felhívjuk a gazdaközönséget, hogy 8 napon belül jelentsek be, hogy hány darab sertést és juhot szándékoznak folyó évben a legelőre kihajtani.

A bejelentések a következő helyeken eszközöndők:

A belvárosi Erzsébetvárosi, sarkadi és újtelepi gazdák részéről a városi kamarási hivatalban, a gájai, tanyai és ségal gazdák részéről a gájai kapitányi hivatalban.

A bejelentések egyidőre a legelő és apaállat díjak is befizetendőek.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1915. évi január hó 11-én tartott üléséből.

Arad, 1915. évi január hó 20-án.

A mezőgazdasági bizottság.

Ház- és szőlőbirtokosok figyelmébe.

A járványos betegségek meggátolásának egyik fő védekezése az egészséges, tiszta ivó víz. Ily teljesen elzárt s megbízható kutakat (melyeknek vize a városi vízvezeték vizével egyenlő) készíttet előnyös fizetési feltételek mellett.

577

STEINER MIKSA, kutató vállalata ARAD

Ház- és szőlőbirtokosok részére Telefon 782